Fintor

DALLOS JENŐ RAJZAI

GÁTAK

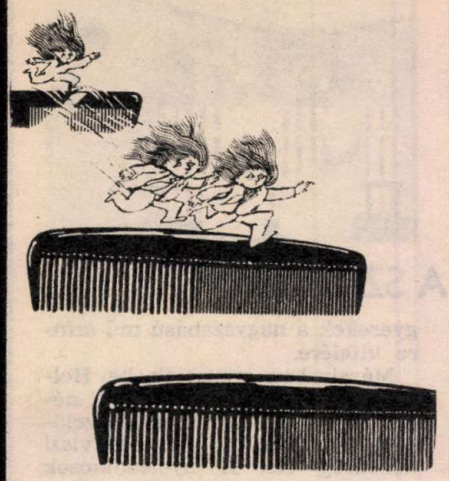

ZSENI

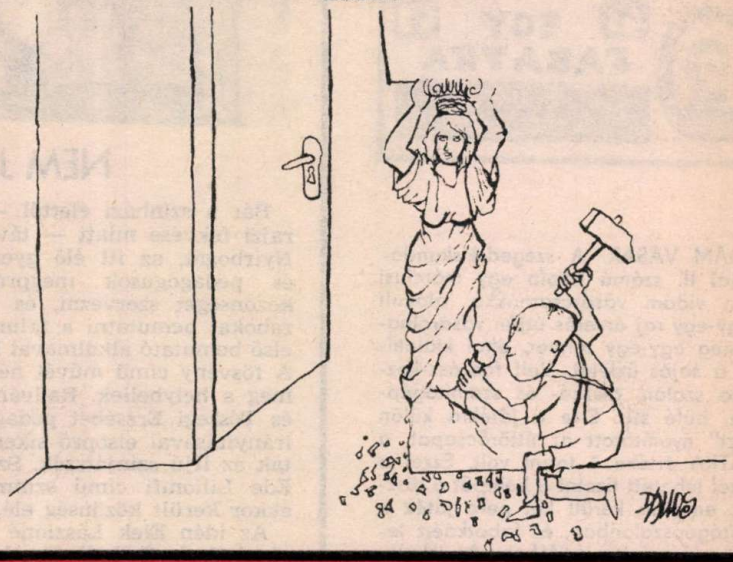

A KÖRNYEZETVÉDELEM HASZNA

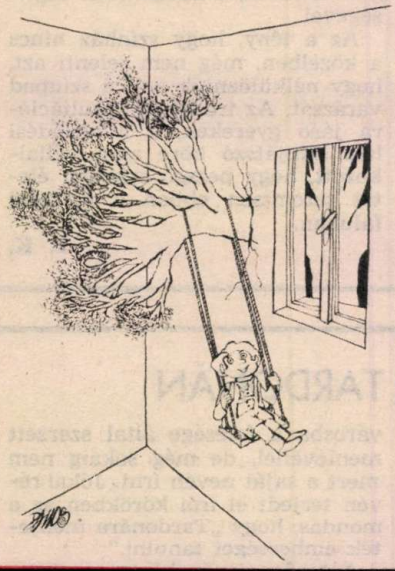

KALANDFILM

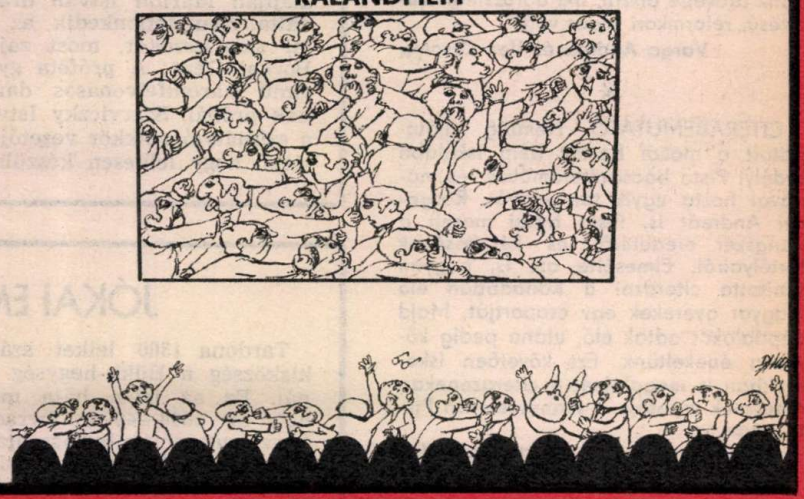

FLÚGOS FUTAM

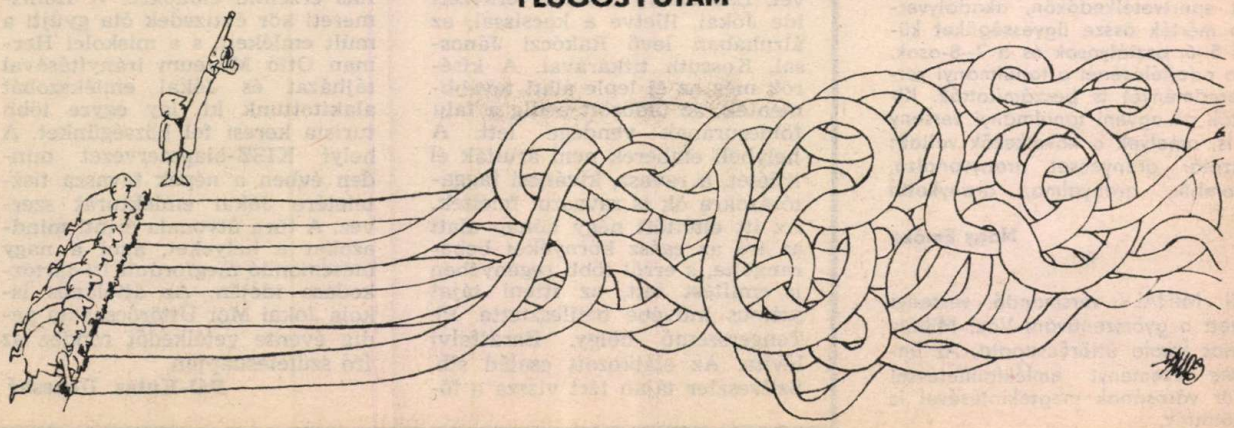

HÍR-MOR-ZSÁK

VIDÁM VÁSÁR. A szeged-kiskundorozsmai II. számú iskola egy márciusi napon vidám vásárcsarnokká alakult át. Egy-egy raj árverés útján vásárolhatott meg egy-egy termet, ahol kialakította a saját üzletét. Volt fodrász-kozmetika szalon, diszkó- és számítógépterem, büfé stb. Erre a játékra külön „pénzt" nyomtatott az úttörőcsapat, a FABATKA értéke 3 forint volt. Ezzel a pénzzel lehetett fizetni a belépőt a diszkóba, ennyibe került két perc játék a számítógépszalonban, és fabatkáért lehetett vásárolni a büfében. Az iskolarádióban is lehetett hirdetni, hogy melyik raj mivel várja az érdeklődőket. A Fabatkát Jerney János csapatnévadónk arcképe díszíti, aki dorozsmai születésű, reformkori tudós volt.

Varga Andrea és Vas Orsolya

*

CITERABEMUTATÓ. Nemrég ellátogatott a makói Bartók Béla iskolába Erdélyi Pista bácsi citeraművész és magával hozta egyik tanítványát, Rozgonyi Andreát is. Pista bácsi mesélt a hangszer eredetéről és készítésének fortélyairól. Elmesélte azt is, hogyan tanította citerázni a Kanadában élő magyar gyerekek egy csoportját. Majd népdalokat adtak elő, utána pedig közösen énekeltünk. Ezt követően iskolánkban is megalakult a citerazenekar, amelynek vezetője – természetesen Pista bácsi.

Rácz Márta, 5/a

*

NÉVADÓ HETET tartott a vásárosnaményi 1. számú iskola II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapata. A Rákóczi Kupa elnyeréséért sportvetélkedőkön, akadályversenyen mérték össze ügyességüket külön az 5–6. osztályosok és a 7–8-osok. A kupa odaítélésénél a tanulmányi verseny eredményét is beszámították. Kiosztották az egyéni tanulmányi verseny díjait is, amelyek a következők voltak: aranyszótár, aranyecset, aranyvonalzó, aranylombik, aranyalma, aranykotta stb.

Nagy Emőke

*

VÁCI MIHÁLY versmondó versenyt rendezett a győrszentiváni Váci Mihály Általános Iskola úttörőcsapata. Az ünnepélyes eseményt emlékfaültetéssel és Győr városának megtekintésével is összekötötték.

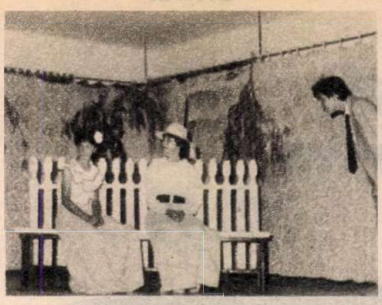

NEM JÁTÉK A SZÍNJÁTÉK

Bár a színházi élettől — földrajzi fekvése miatt — távol esik Nyírbogát, az itt élő gyermekek és pedagógusok megpróbálnak közönséget szervezni, és színdarabokat bemutatni a falunak. Az első bemutató alkalmával Moliére A fösvény című művét nézhették meg a helybeliek. Radványi Éva és Tószegi Erzsébet pedagógusok irányításával elsöprő sikert arattak az ifjú színjátszók. Szigligeti Ede Liliomfi című színműve is ekkor került közönség elé.

Az idén Elek Lászlóné vezetésével Carlo Collodi: Pinokkió kalandjai című művét adják elő, természetesen átdolgozásban. A fabábu történetét Collodi könyve alapján Márton István dramatizálta. Nem tétlenkedik az iskolai színjátszókör, most zajlanak Borkai Géza: A próféta gyűrűje című háromfelvonásos darabjának próbái. Szerviczky Istvánné, a színjátszó szakkör vezetője úgy látja, hogy lelkesen készülnek a gyerekek a nagyszabású mű színre vitelére.

Márciusban mutatják be Heltai Jenő verses színművét. A néma leventét. Ezt a helyi művelődési ház irodalmi színpada viszi közönség elé. A nyolcadikosok mellett a község KISZ-fiataljai is bekapcsolódnak a próbákba. A fontosabb szerepeket Bécsi Mária, Dankó Erika, Mankó Andrea, Varga Tünde, Birta Sándor, Somlyai László játssza. A gyerekek hetente kétszer próbálnak. A jelmezeket és a díszleteket is maguk készítik, a KISZ-esek segítségével.

Az a tény, hogy színház nincs a közelben, még nem jelenti azt, hogy nélkülözniük kell a színpad varázsát. Az irodalom fakultációra járó gyerekek, a művelődési ház színjátszó köre arra vállalkozott, hogy pezsgő színházi életet teremtsen ebben a nyírségi faluban.

T. K.

JÓKAI EMLÉKE TARDONÁN

Tardona 1300 lelket számláló kisközség a Bükk-hegység lábánál. Ez az isten háta mögötti hely az 1848—49-es forradalom és szabadságharc bukása után remek búvóhelynek bizonyult Jókai Mór számára, aki — mint az köztudott — a márciusi ifjak egyik vezéregyénisége volt.

1849. augusztus 30-án feleségével, Laborfalvy Rózával érkezett ide Jókai, illetve a kocsissal, az álruhában levő Rákóczi Jánossal, Kossuth titkárával. A kísérők még az éj leple alatt továbbmentek, az üldözött pedig a falu földesurának vendége lett. A helybeli emberek nem árulták el ittlétét, a ravasz, kíváncsi faggatózásokra ők is ravaszul feleltek. Az itt eltöltött négy hónap alatt az író az egész környéket bebarangolta, s erről több regényében is említést tett, az itteni tájat számos művébe beillesztette. Pl. Tengerszemű hölgy, Barátfalvi lévita, Az elátkozott család stb. Szilveszter táján tért vissza a fővárosba a felesége által szerzett menlevéllel, de még sokáig nem mert a saját nevén írni. Jókai révén terjedt el írói körökben az a mondás, hogy „Tardonára menjetek emberséget tanulni."

A tardonai nép híven megőrizte emlékét, és a mai fiatalság is büszkén emlékszik vissza ezekre az időkre, a becsületes, hazafias érzelmű elődökre. A Honismereti kör évtizedek óta gyűjti a múlt emlékeit, s a miskolci Herman Ottó Múzeum irányításával tájházat és Jókai emlékszobát alakítottunk ki, így egyre több turista keresi fel községünket. A helyi KISZ-alapszervezet minden évben a népek tavasza tiszteletére Jókai emléktúrát szervez. A túra útvonala érinti mindazokat a helyeket, ahol a nagy mesemondó megfordult itt-tartózkodása idején. Az általános iskola Jókai Mór Úttörőcsapata pedig évente vetélkedőt rendez az író születésnapján.

Pál-Kutas Dénesné

levélbontó

TIZENÉVES MUNKÁSŐRÖK

A Vas megyei Gersekarát általános iskolájának 1746-os számú II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapatában évek óta eredményesen tevékenykednek a Kovács Margit nevét viselő úttörőgárda munkásőrszakasz pajtásai. Idén második alkalommal rendezték meg Körmend és Vasvár városok, valamint környékeik, ifjúgárda és úttörőgárda munkásőr szakalegységeik egész napos harci túráját, ezúttal Gersekaráton.

A KISZ zászlóbontásának és a munkásőrség megalakulásának 30. évfordulója jegyében rendezett emléktúrán volt kézigránátdobás, légpuskalövészet, kötélmászás, rádióforgalmazási gyakorlat és egy „kisbaba" felkutatása kijelölt erdőrészben. Az úttörőgárdisták versenyében a helybeliek remekeltek, első és második helyezést értek el.

A túra lebonyolításában idén is nagy segítséget nyújtottak a szombathelyi Magyar László és a körmendi Brodorics Ferenc munkásőregységek tagjai, valamint a közelmúltban a KISZ KB Vörös Vándorzászlaját elnyert gersekaráti KISZ-szervezet fiataljai is.

Tóth László

LEVÉL-BARÁTSÁG

HATODIKOSOKKAL LEVELEZNÉNEK: BALÁZS SZABOLCS, Mikosszéplak, Mikosdkastély 9835; EVANICS MÁRIA, Szeghalom, Bacsó B. u. 14/1. 5520; SZÉKELY OLIVÉR, Leányvár, Bécsi u. 63. 2518; LÉNÁRT LAMBERT, Gyöngyös, Gazdász u. 1. 3200; KISS SZILVIA, Hadháztéglás, Béke u. 125. 4242; SZABÓ TÜNDE, Karcag, Duna u. 1. 5300; KURUCZ KRISZTINA, Kiskunfélegyháza, Akácfa u. 21. 6100; SZABÓ TÜNDE, Makó, Vásárhelyi u. 3/b 6900; SZEKERES MÁRTA, Kübekháza, Kossuth u. 276/a 6755; BORBÉLY MÓNIKA, Demecser, Gábor Á. u. 36. 4516; FEKETE TÜNDE, Demecser, Petőfi u. 15. 4516; MEZŐ MÁRIA, Demecser, Gábor Á. u. 1. 4516; LÓCSI KÁLMÁN, Lövő, Petőfi u. 19. 9461; MÉSZÁR RENÁTA, Dévaványa, Hunyadi u. 51/1. 5510; PONGRÁCZ ANITA, Székesfehérvár, Erkel F. u. 2/b 8000; UNGOR EDINA, Gyula, Késmárki u. 12. 5700; HOVANYEC JUDIT, Mende, Dózsa Gy. u. 7. 2235; ALBERT ANNAMÁRIA, Nagyszénás, Munkás u. 19. 5931; NAGY MÓNIKA, Lőrinci, Vörösmarty u. 8. 3021; PÉTER ÉVA, Csongrád, Fürts S. u. 2. 6640; KESERŰ KRISZTINA, Püspökladány, Munkácsy u. 11. 4150; DUFLA TÍMEA, Barabás, Rákóczi u. 19. 4937; DIÓS TÜNDE, Dévaványa, Madách u. 1/1. 5510; KOVÁCS ERZSÉBET, Cibakháza, Ady u. 9. 5462; IHÜPL ERZSÉBET, Vértessomló, Ady u. 12. 2823; TÓTH ANITA, Kétsoprony, Jánosik u. 13. 5674; ANCSIN MÁRIA, Kétsoprony, Jókai u. 2. 5674; SZABÓ ÉVA, Kozárd, Jókai köz 2. 3053; LASZTREG TAMÁS, Maklár, Felszabadulás u. 29. 3397; OLÁH ZSOLT, Felsőpakony, Zrínyi u. 44. 2363; FITOS LEVENTE, Felsőpakony, Rákóczi u. 32. 2363; SIPICZKI ANETT, Kiskőrös, Mohácsi u. 31. 6200; MARLOK ORSOLYA, Pilisvörösvár, Zöldfa u. 8. 2085; ÁDÁM ILDIKÓ, Hajdúnánás, Vasvári u. 33. 4080; POMÁZI TÜNDE, Tiszasüly, Béke u. 3/2. 5061; ZALAVÖLGYI HAJNALKA, Abádszalók, Bem u. 2. 5241; FERBER MÓNIKA, Bácsalmás, Kálvária sor 14. 6430; DAJKA KATALIN, Tiszaderzs, Lenin u. 15. 5243; MOLNÁR MARIANNA, Albertirsa, Koltói u. 6/1. 2730; RÁCZ ANITA, Mesterszállás, Kun B. u. 2. 5452; MEZEI TÜNDE, Edelény, Lenin u. 12. 3780; GULYA NIKOLETTA, Gyöngyös, Kolozsvári u. 7. 3200; MIKOLY ANDREA, Dombegyház, Ifjúsági lakótelep A/2. 5836; KUN GABRIELLA, Békéscsaba, Báthory u. 75/1. 5600; VINKOVICS SZILVIA, Gyomaendrőd, Könyves K. u. 9. 5502; SUSÁNYI ANDREA, Nagytálya, Szabadság tér 2. 3398; KRIESZ ERZSÉBET, Csengőd, Bucka u. 58. 6222; HORVÁTH ÉVA, Kozármisleny, Gárdonyi u. 87. 7761; WUROM ÉVA, Pilis, Vörösmarty u. 15. 2721; SZŰCS ANIKÓ, Nagykőrös IX., Vadas u. 27. 2750; PATKÓS RITA, Deszk, Felszabadulás u. 8. 6772; PUSKER HAJNALKA, Lövő, Fő u. 63. 9461; ESZTERGOMI KRISZTINA, Dunaszentbenedek, Béke u. 16. 6333.

LEGJOBB SEGÍTŐINK!

Ez alkalommal a Hajdú-Bihar megyei Pajtásterjesztők kiváló munkáját köszönjük meg. A jutalmakat postán küldjük. Bakó Imre, Varga Ildikó, 7. osztály, Hajdúböszörmény, 6. sz. Általános Iskola; Katona Edit, Nagy Szilvia, 8. osztály, Fülöp, Általános Iskola; Bíró Eszter, 8. osztály, Szabó Éva, 5. osztály, Komádi, Általános Iskola; Nagy Tibor, 6. osztály, Fintha István, 8. osztály, Debrecen, Ságvári Endre Általános Iskola; Magosan Judit, 7. osztály, Debrecen, Petőfi Sándor Általános Iskola; Lajter Klára, 8. osztály, Ebes, Arany János Általános Iskola és Diákotthon.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—1988-as tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat **fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.
TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft, a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); ingyenes kollégiumi elhelyezés; iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát térítésmentesen adunk; évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el. A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

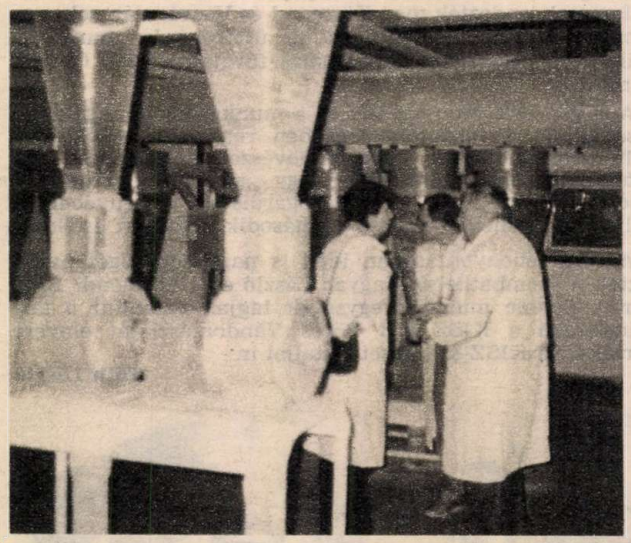

Ha még nem erős bennetek az elhatározás az általatok választott pályát illetően, vagy nem nyertetek felvételt valamilyen okból a kiválasztott iskolába, úgy gondolkozzatok el az általunk javasolt lehetőségeken.

Várunk benneteket a malomiparba, molnár szakmunkástanulónak. A molnárok a malom- és keverőüzemekben dolgoznak, a búza őrlésével és a keveréktakarmányok gyártásával foglalkoznak.

A molnár szakmunkásképzés Budapesten a Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben folyik. Cím: Budapest, Népköztársaság útja 63—65. 1062.

Az igénylők részére az iskola igen jól felszerelt kollégiumot biztosít.

Vállalatunk a tanulókkal ösztöndíj-szerződést köt, melynek összege 800—1000 Ft/hó, évfolyamtól függően. Ehhez az elért tanulmányi eredmény alapján, valamint az iskola javaslatára pótlékot is fizetünk, ezenfelül ingyenes étkezést, tanfelszerelést, védőruhát és üdülési lehetőséget biztosítunk.

Várjuk jelentkezéseteket!

Címünk: Budapesti és Pest Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat személyzeti és oktatási osztálya, Budapest IX., Vaskapu u. 41. 1097.

Telefon: 130-070; 135-280/127-es mellék.

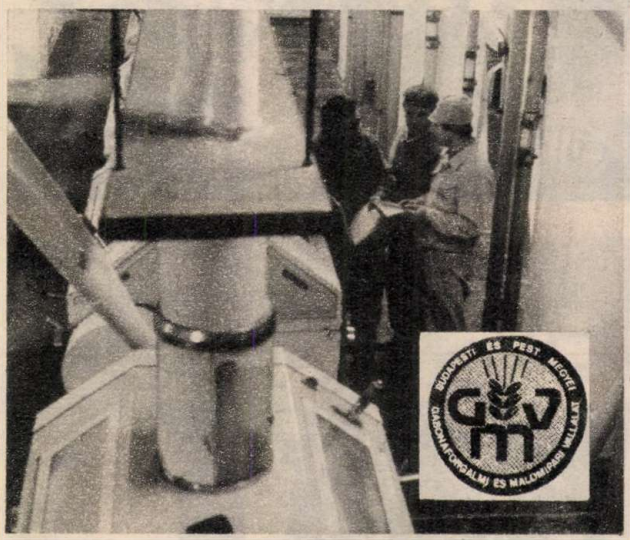

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegei — fonoda, szövöde, kötő-hurkoló — az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően, **havi 250—800 Ft.**

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó, plusz a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezést valamennyi vidéki tanulónak biztosítunk;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola biztosít;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga után:

— kereseti lehetőség 3500—5500 Ft;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését havi 150 Ft-ért biztosítjuk;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím:
BUDAPRINT
Kelenföldi Textilgyár,
személyzeti-oktatási
osztály,
Budapest XI.,
Budafoki út 111—113. — 1117.
Telefon:
868-955/191 mellék.

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő, csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.

Felvételi vizsga nincs. Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó, a tanulmányi előmeneteltől függően; a III. évben szakmunkásbér: 2500—3500 Ft/hó.

Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján, a tanulmányi eredménytől függően 500—750 Ft/hó.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után:
lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 4000—5500 Ft.

Jelentkezni lehet munkanapokon: 7—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. u. 30. — 1046

Telefon: 693-847 vagy 693-111/115 mellék.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyen munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig. 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: május 15.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

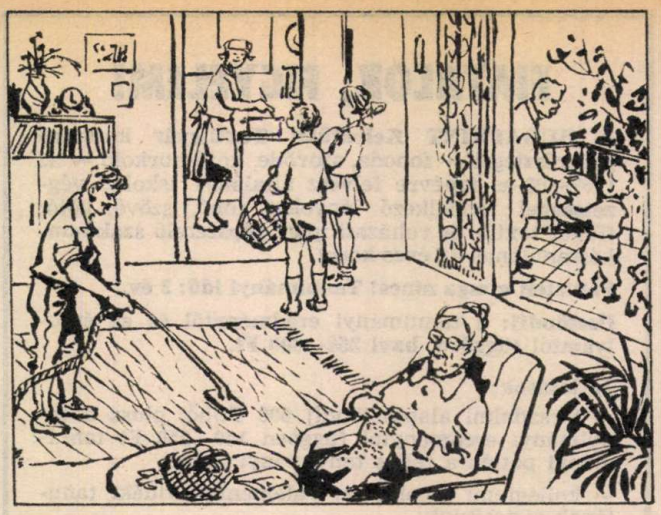

KÉPALÁÍRÁS. A képrejtvény segítségével könnyen megfejtheted az itt látható rajz képaláírását.

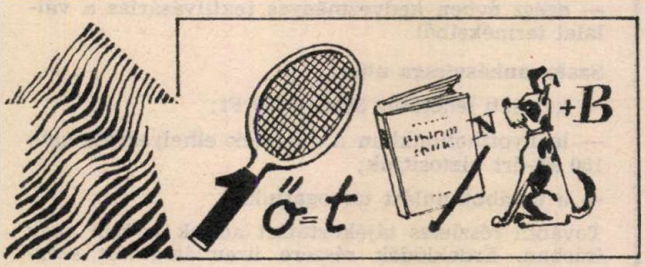

MEGFEJTÉSEK: A 87/15. számunk Töprengőjében megjelent rejtvények megfejtései: Emblémák: A — Akadémia, B — Corvina, C — Európa, D — Szépirodalmi, E — Gondolat, F — Móra G. — Műszaki, H — Tankönyvkiadó, — I Zrínyi Könyvkiadó. — Felismered?: Vízilóbébi a mamájával. — Majombölcsesség: Nem hallok. Nem látok. Nem beszélek. — Virágok: ibolya, szegfű, tavirózsa, tulipán, mályva, petúnia, bazsalikom, búzavirág estike. — Keresztrejtvény: „Magasztalni kell az anyát, / akinek szeretete nem ismer határt, / s akinek emlőin nevelkedik az egész világ."

NYERTESEK: A 87/13. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Kifut Krisztina, Küller Zsuzsanna, Solár Kata, Szarka Zsófia, Budapest; Antal Imre, Szihalom; Csillag Mária, Mindszentgodisa; Dobó István, Ostoros; Drimba Tibor, Gádoros; Ezer János, Tolna; Hárs Titanilla, Bóly; Kürti Virág, Százhalombatta; Löki Mária, Hajdúhadháztéglás; Maturic Judit, Székesfehérvár; Posta Gabriella, Szarvasgede; Szőrös Antal, Szolnok; Szűrös Ibolya, Ricse; Trapp Imre, Somogyszil; Vékony Sándor, Ura; Zuggó Tímea, Zalaegerszeg; Welspacher Katalin, Kisbér.

A 87/14. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Andrási Orsolya, Kukta Szilvia, Mankó Hajnalka, Szentirmay Anikó, Budapest; Dicső Szilvia, Varsánygyüre; Héja Beáta, Szolnok; Holló Beáta, Galgamácsa; Karácsony Ágnes, Ősi; Kévés Edit, Biri; Krapp Szilvia, Pécs; Lapsényi Brigitta, Iváncsa; Lukács Sándor, Makó; Oláh Erzsébet, Bagamér; Palatin Eszter, Szombathely; Regényi Éva, Újkér; Szpisják Péter Pál, Szabadkígyós; Stumpf Henrietta, Hercegkút; Turupuli Szilvia, Gyál; Vidéki Andrea, Komló; Zsák Gabriella, Halásztelek.

A nyereményeket postán küldjük el.

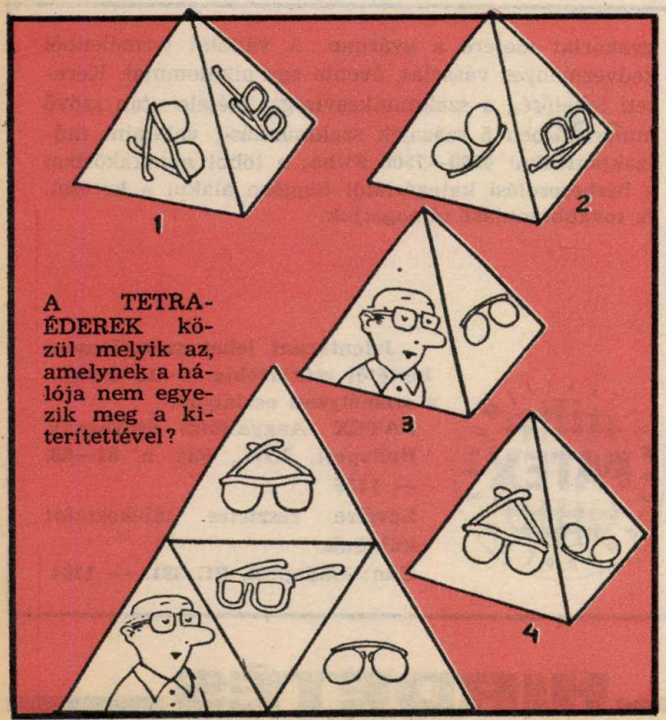

A TETRAÉDEREK közül melyik az, amelynek a hálója nem egyezik meg a kiterítettével?

TÖRTÉNELMI PILLANAT. Vajon milyen eseményre gyülekeznek a képen az emberek, s melyik évben történik mindez?

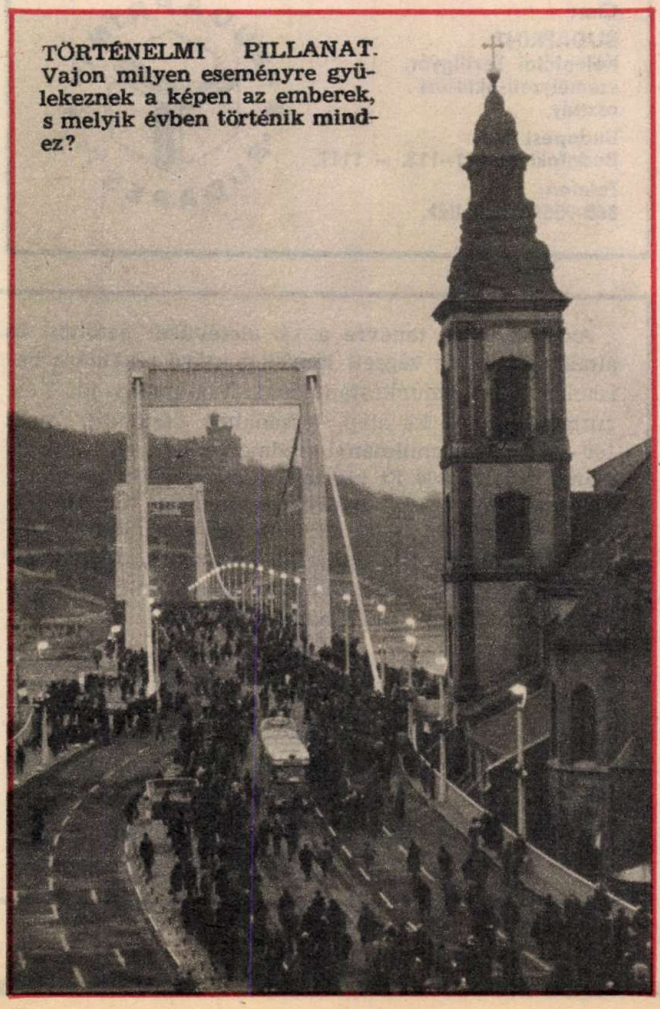

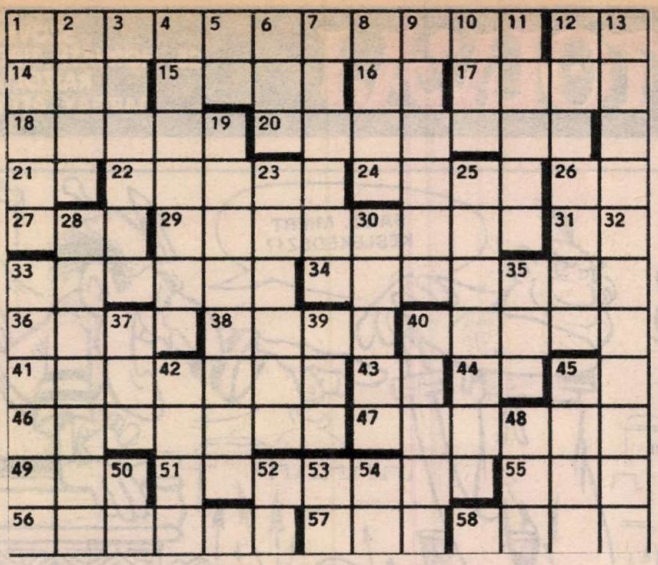

HONFOGLALÓK. VÍZSZINTES: **1. Honfoglaló magyar törzs.** 12. Részben átjárja! 14. A testek kölcsönös egymásra hatása. 15. Idős. 16. Rövidítés régi évszámok előtt. 17. Gyenge, savanyú bor. 18. Takarító eszköz. 20. Világhírű vízesés. 21. Kettős betű. 22. Dorgálva, vitázva beszél. 24. Lefejti az állat bőrét. 26. Szikla. 27. Lám. 29. Karnagy, karmester. 31. Betű, kiejtve. 33. Magához méltatlannak tekinti. 34. Sekélyen kapál. 36. Forma. 38. Heves megye székhelye. 40. Úttörők köszönése. 41. Lassú, kényelmes. 43. Rangjelző előtag. 44. Mister, röv. 45. Néma nóta. 46. Ott a mélyben. 47. Világbajnok súlyemelő (Andor). 49. Számrendszerünk alapszáma. 51. Gyümölcs tartósítása szárítással. 55. Apró jégkristályokban lecsapódó párából keletkező csapadék. **56. Az „ötödik" magyar honfoglaló törzs. 57. Honfoglaló törzs, neve gyakran használatos igénk.** 58. Kikötőváros Izraelben.

FÜGGŐLEGES: **1. Honfoglaló törzs, neve több helység utótagja.** 2. Nincs benne semmi. 3. Könnyed repüléssel száll. 4. Radnóti Miklós szép költeménye. 5. Görög gépkocsik jelzése. 6. Japán pénzegység. 7. Ügybuzgó, serény. 8. Recsegve reped a tó jege. **9. E honfoglaló törzs szállásterületén lett Székesfehérvár fontos mocsárvára révén az ország első helysége.** 10. A római légiók legkisebb egysége volt. 11. A test, a fej és a végtagok nélkül. 12. Mezőgazdasági erőgép. **13. Honfoglaló törzs, neve egy napjainkban is használatos férfinév.** 19. Letartóztatott személy. 23. Szirupként forgalmazott gyógyszer. 25. Nem túl érdekfeszítő. 28. Dallam. 30. Régi aprópénz. 32. Biográfus. 33. Nem néptelen. 35. A cipőgyártás egyik alapanyaga. 37. Az a másik. 39. Napszak. 40. Lakat alá tesz. 42. Kenőanyag. **45. Honfoglaló magyar törzs, szállásterülete az ország északkeleti részén volt.** 48. Európai ország. 50. A cirkónium vegyjele. 52. A cink vegyjele. 53. Salakdarab! 54. Nedv.

FEJTÖRI

KIRÁLY ÉS VÁROSA

Írd be a vízszintes sorokba az alábbi meghatározások megfejtéseit! Így a bekeretezett függőleges sorban egy nevet kapsz megfejtésül. Ehhez a névhez a három kép közül valamelyik hozzátartozik. Melyik az? Írj rövid indoklást!

1. A királyi vármegyék élén állt.
2. I. László királyunkat is ilyen címmel tüntette ki az egyház.
3. A középkori egyház legfontosabb jövedelme.
4. István alkalmatlanná tette az uralkodásra.
5. Az e házból származó uralkodók 1301-ig álltak Magyarország élén.
6. A király helyettese.

Beküldési határidő: 1987. május 21.

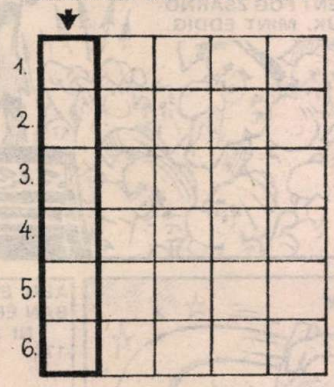

KERESD MEG! Pif elvesztette a filmfelvevőjét. Te látod, hogy hol van?

HÍRES KUTYUSOK. A két rajz között 7 eltérés van. Megtalálod valamennyit?

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

172.
A TÖMEG NÉMA ISZONYATTAL VÁRAKOZIK. DZSAFÁR KATONÁI TERELTÉK ÖSSZE A VÁROS APRAJÁT-NAGYJÁT, HOGY TANÚI LEGYENEK A KETTŐS KIVÉGZÉSNEK. A NÉP, AMELY EDDIG AHMED KIRÁLYT TARTOTTA KEGYETLEN ZSARNOKÁNAK, CSAK MOST DÖBBEN RÁ AZ IGAZSÁGRA. NEM AZ IFJÚ URALKODÓ VOLT SZENVEDÉSEIK OKOZÓJA, HANEM AZ UDVARI FŐTANÁCSADÓ! S A HOLNAP MÉG KEGYETLENEBB MEGPRÓBÁLTATÁSOKAT TARTOGAT SZÁMUKRA! A NAGYVEZÍR, HA ELFOGLALJA A TRÓNT, MÉG KÖNYÖRTELENEBB KÉNYÚRKÉNT FOG ZSARNOKOSKODNI FÖLÖTTÜK, MINT EDDIG.

BAKÓ, MIÉRT KÉSLEKEDSZ!?

173.

ABU ÉPP A VÉGVESZÉLY PILLANATÁBAN ÉRKEZIK A PIACTÉR FÖLÉ. CÉLOZNI MÁR NEM MARAD IDEJE...
174.

175.

...DE TUDJA, HOGY ARRA NINCS IS SZÜKSÉG.

DZSAFÁR LÁTJA, HOGY MINDEN ELVESZETT...
176.

A LOVAMAT! GYORSAN!

177.
CSUPÁN JÁTÉKSZER EZ IS, MINT A PÁRJA, AMELYET BASRA SZULTÁNJÁNAK AJÁNDÉKOZOTT, DE TÖBBET ÉR A LEGTÜZESEBB ARAB PARIPÁNÁL, MERT VARÁZSLATOS JÁTÉKSZER: A LÉGEN ÁT VÁGTAT TOVA.

FOLYTATJUK

KÜLÖNFÉLE ÍZESÍTÉSBEN ÉS CSOMAGOLÁSBAN, KONYHAKÉSZEN KAPHATÓ

a kalóriaszegény

Party vajkészítmény

Csak természetes anyagokat tartalmaz!

250 g-os csomagolás:
citromos és barackos.
Tortakrémnek igen kiváló!
Ára: 15,– Ft.

125 g-os csomagolás:
natúr, magyaros, zelleres.
Hegesztett fóliazárású, hosszabb eltarthatóságú!
Ára: 8,50 Ft.

30 g-os MINI csomagolás:
natúr, magyaros, zelleres.
Vendéglátó, gyermekélelmezés, üzemi büfék részére ajánlott!
Ára: 2,– Ft.

TEJ GYÖR

Jó étvágyat kíván
a Győr-Sopron Megyei
Tejipari Vállalat!

MÉG MINDIG LEHET JELENTKEZNI!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 700 Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk. A tanulók részére napi 4 Ft térítés ellenében ebédet; valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást biztosítunk. Az utolsó évben – tanulmányi eredménytől függően – a tanulókat szakmunkásbérbe soroljuk át.

Jelentkezés: VASÉRT VÁLLALAT
személyzeti osztály
Bp. VIII., Üllői u. 32. I. e. 8. Telefon: 138-882.

LÁNYOK A SZEREN

ÉLEN A TANULÁSBAN,
ÉLEN
A SPORTBAN

Hajni bemutatott egy nyújtott testű csavart szaltót, de ezúttal nem szőnyegre érkezett, hanem a szivacsgödörben landolt. A tornászok edzőtermeiben az egyes elemek gyakorlása közben szivacságyra esnek a versenyzők, hogy az esetleges hibás gyakorlat befejezése után ne sérüljenek meg. Nos, Hajni eltűnt a szivacsbálák között, és úgy tűnt, hogy onnan nem is bányásszuk elő egyhamar, ám az apró lány magabiztosan lépdelt ki a szivacsgúlák közül.

Mindez a Ferencváros gyönyörű népligeti tornacsarnokában történt, ahol minden feltétel adott a versenyekre való felkészüléshez. Itt találkoztam a Fradi ifjú tornászreménységeivel, a 12 éves Kocsner Hajnalkával és a nála egy évvel idősebb nővérével, Mónival. Mindketten a Vajda Péter utcai Általános Iskola tanulói. Szó és a számok szerint is kitűnő tanulók, ráadásul kiváló tornászok is. Hajni a serdülők, Móni az ifjúságiak között aranyjelvényes sportoló. Tavalyi tanulmányi eredményük és sportbeli sikereik nyomán mindketten elnyerték az „Élen a tanulásban, élen a sportban" kitüntető címet. A díszes plakettet a Fővárosi Tanács dísztermében vehették át a Budapesti Ifjúsági és Sporthivatal vezetőitől.

Hogyan lehet a két fontos dolgot egy időben, kiváló szinten elvégezni? Hogyan jut mindig elegendő idő a tanulásra és az edzésekre is? A választ a lányok meglehetősen szűkszavúan fogalmazták meg, mert mindketten nagyon szerények. Talán túlzottan is azok... Mindketten testnevelés tagozatos osztályba járnak. Délelőtt tanítás, délután edzés. Minden áldott nap. Este hat órára érnek haza, kilencig-tízig tanulnak. Hét végén versenyekre járnak. Ennyi az egész, persze csak dióhéjban, mert ha jobban belegondolsz, ez bizony rengeteg munkát takar. Nem mindenki viselné el ezt a kemény tempót. Csak nagy ritkán jutnak el diszkóba, moziba, pedig ők is mai fiatalok. Az apró termetű lányokról ránézésre nehéz elképzelni, hogy milyen hatalmas edzésmunkát képesek elvégezni a kitűnő tanulmányi eredmény mellett. A női torna alapfeltétele, hogy a versenyző ne legyen túl magas, illetve túlsúlyos. Nos, Hajni 132 centiméter és huszonkilenc kiló. Móni 42 kilogrammos és 156 centiméterre nőtt, tehát kiváló tornászadottságokkal rendelkeznek.

Hajnit kérdezem, hogy nem fél-e a nehezebb, a laikus számára olykor lélegzetelállító gyakorlatok közben. Nagyon komolyan felel, szép arcán beszélgetés közben alig-alig látok mosolyt.

— Igen, néha félek, de bátorság is kell a tornához, és a sok gyakorlás is csillapítja a görcsöket.

— Ennyi edzés, tanulás mellett hogyan jut idő a fiúkra, a szórakozásra?

Móni már tizenhárom éves, nagyon meglepődik a kérdésemen, szinte nevetve válaszol.

— Alig. Meglehetősen pontos időbeosztás szerint élek, még a szabadnapokon is. Mit mondjak, sok születésnapi buliról lemaradtam már...

Pertics István

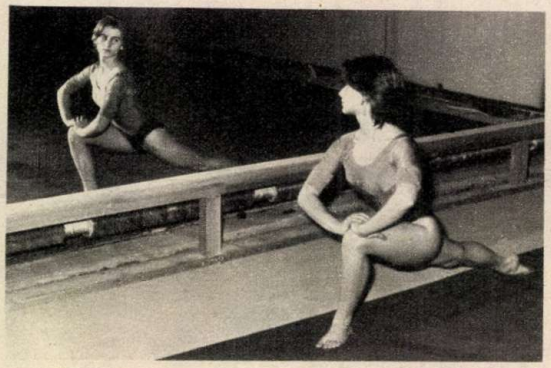

Fotó: Páros György

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
HORVÁTH MIHÁLY

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
BOGÁTI PÉTER,
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397
Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapkiadó Irodánál (HELIR)
Budapest V.,
József nádor tér 1.
1900
közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

87.0698

Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

PÓNI-LÓERŐK

Némi túlzással: zsebben is elférnek! Az apró járgányok megszólalásig hasonlítanak a világ nagy versenypályáinak betonját döngető versenymotorokhoz. Egykori motorversenyzők, játékos kedvű édesapák láttak neki, hogy minimotort építsenek a csemetéjüknek.

Szalay Béla felvétele

87/17
XLII. ÉVF. ● 1987. MÁJUS 14. ● ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

RIPORTUNK a 14–15. OLDALON

EGY HÉT A MESÉBEN

PAJTÁS TELEX

– RIADÓ. Országos riadójátékkal köszöntötték az úttörők a KISZ zászlóbontásának 30. évfordulóját. Az akciót az úttörőriadók hagyományainak megfelelően, katonás szervezettséggel bonyolították le.

– Nagyszabású gálaestet rendezett márciusban a Gyáli 1. számú Általános Iskola, melyen a kulturális szemle legjobbjai mellett szerepeltek az iskola egykori tanítványai, nevelői és művész-barátai is. A bevételt az úttörőcsapat támogatására fordítják.

– Ha érdekel a lovaglás, a számítógépprogramozás, kedvenced a német és angol nyelv, könnyen találhatsz nyári elfoglaltságot magadnak. A fenti témákban indítanak szaktáborokat a békés megyei Expressnél.

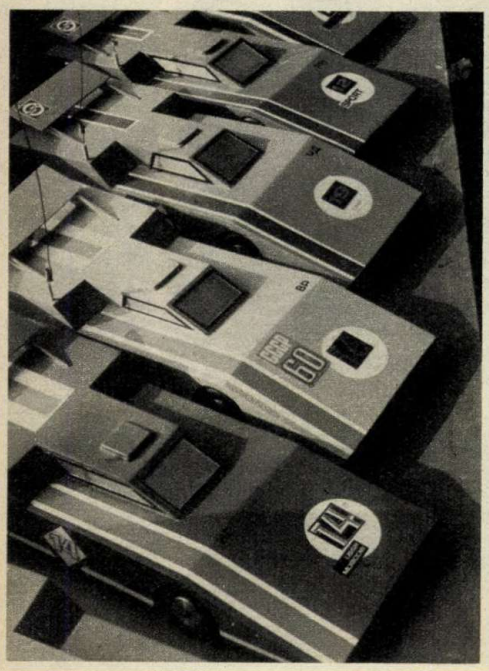

EGY KÉP — EGY MONDAT

A legújabb versenyautó-modellek a kisinyovi iskolások szerelőműhelyeiben készültek.

TUDOD-E, HOGY...

... a gepárd a leggyorsabb állat. Rövid távon — kb. 500 m — képes 114 kilométer/óra sebességgel is futni.

... egy elefánt megközelítőleg 500 kilogramm terhet bír el.

... vannak olyan baktériumok, amelyek —250 Celsius fok hidegben is életképesek maradnak.

... az Európában honos madarak közül a legtöbb madárfaj Jugoszláviában fordul elő. Európában 666 madárfaj él, ebből 508 Jugoszláviában is megtalálható.

... egy strucctojás átlagos súlya másfél kilogramm. Ha meg akarjuk főzni, 50 percig kell állandó forrásban lévő vízben tartani.

... Brazíliában a piactereken óriáskígyók is vásárolhatók. Az ottani lakosok háziállatként tartják őket, hogy irtsák a patkányokat a ház körül.

... a macska szeme a fényre negyvenszer érzékenyebb, mint az emberé.

FIGYELEM, FELVÉTEL!

A KISZ Központi Művészegyüttes ÚTTÖRŐ-EGYÜTTESE felvételt hirdet néptánccsoportjába, kizárólag 2. és 3. osztályos, budapesti általános iskolás lányok és fiúk részére, valamint kórusába és citerazenekarába 8—13 éves gyerekek számára, május 20-ig.

Népi hangszeres szólisták jelentkezését is várjuk!

Jelentkezni személyesen vagy telefonon lehet:

Budapest VII. kerület, Rottenbiller u. 16—22.

Tel.: 214-825/905 m.

VIGYÁZZ A JÁTSZÓTÉRRE!

Egészen biztos, hogy neked is kedvenced a hinta, a mászóka, a csúszda, s bosszant, ha a lánc leszakadt, a játékok nagy része tönkrement. Éppen ezért tartjuk követendőnek a Bács-Kiskun megyeiek kezdeményezését. Az úttörőelnökség, a Népművészeti Egyesület és a Szórakaténusz Játékmúzeum felhívással fordult a kisdobosokhoz és úttörőkhöz, hogy vegyenek részt a lakóhelyükön vagy iskolájuk közelében található játszó- és pihenőparkok gondozásában. Nemcsak a felnőttek, hanem a ti feladatotok is legyen védelmük, megóvásuk, helyreállításuk!

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa mellett működő Országos Ifi Bizottság „Ifiélet" címmel fotópályázatot hirdet. A pályázat nyilvános, azon részt vehet minden úttörő és ifi.

Nevezni lehet önálló fotóval, fotósorozattal, 6×6 cm-es diapozitívval és diasorozattal.

A pályázat témája az ifik élete, munkája, gondjai, örömei, ahogyan azt az úttörők és ahogyan maguk az ifik látják.

Beküldési határidő 1987. július 10.

A fényképek hátoldalán, illetve a diakereten szerepeljen a kép címe, a szerző neve, életkora és lakcíme. A legsikeresebb alkotásokat kiállítjuk a IX. Országos Ifitalálkozón (Szombathely — 1987. augusztus 18—22.). Az első öt helyezett jutalomként részt vehet a találkozón, közülük az első három tárgyjutalomban is részesül.

A díjazott képeket az Úttörővezető és az Ifi közli. A kiállításon szereplő többi pályamunkáért — megjelenés után — a szokásos díjat fizetik.

A beküldött diapozitívokat kívánságra visszaküldjük, a papírképeket az Úttörőtörténeti Múzeumban helyezzük el.

Beküldhető: legalább 18×24 cm-es fekete-fehér vagy színes papírkép, illetve 6×6 cm-es diapozitív, üveges keretben.

Postacím: Budapest Pf. 72. 1388 „IFI-ÉLET" fotópályázat.

Jó munkát kívánunk!

Országos Ifi Bizottság

NYARALJ A PIÉRT-TEL!

NYARALJ A PIÉRTTEL!

— Mi a lényege az akciónak? — kérdeztük Jéhn Józsefet, a PIÉRT kereskedelmi vezérigazgató-helyettesét.

— A Művelődési Minisztérium iránymutatásával összeállítottuk a következő tanévre minden általános és középiskolai osztály részére az úgynevezett „kötelező" és az „ajánlott" csomagokat. Ezúton is felkérjük a pedagógusokat, hogy segítsék munkánkat, tájékoztassák a diákokat, hogy az említett csomagokon kívül mire lesz még szükségük a tanuláshoz, hogy az augusztusi tényleges nagyvásárra fel tudjunk készülni.

— Milyen úttörőtáborba utazhat annak a negyven sorsjegynek a tulajdonosa, akinek a sorsoláson kedvez a szerencse?

— Mind a két helyszínen, Csillebércen és Zánkán egyaránt környezetvédelmi szaktáborozáson vesznek részt.

SZÉP ÉRZELMEK HULLÁMHOSSZA

MI VAN A CILINDERBEN?

Robin fergetegeset alakít a frontember szerepében. Ugrál, táncol, vonaglik a színpad közepén, s néha-néha beletátong a kezében tartott hagymanyomóba, mintha ő énekelné most a Z'ZI Labor nagy slágerét, a Honky Tonk Woman-t. Kis kopott magnóból szól egyébként a zene, Papp Robin mögött pedig egy csapat lány riszálja magát a szám ritmusára, integetnek fehér zsebkendőikkel, s időnként elrikkantják magukat, hogy „oje vumeeeen!".

Ha ezt most látná Janicsák István, a Z'ZI sztárja... De nem látja, sőt ha akarná sem láthatná. A budapesti Cilinder Színpad „Ön: jelölt!" című produkciója ugyanis nem nyilvános előadás, csak a szereplő gyerekek szülei, hozzátartozói vannak jelen.

– Május végén lépünk nagyobb közönség elé a darabbal – mondta még a kezdés előtt Zentai Mária, a stúdió vezetője –, s addig még rengeteget kell dolgoznunk rajta. Most csak azt szeretnénk megmutatni a szülőknek, hogy hol tartunk, miféle tudással vérteztük fel eddig magunkat.

„Szuper vagy..."

– Khöm, khöm – igazítja meg a szemüvegét a hetedikes Schanek Zoltán. Ő az „Ön: jelölt!" gazdája, ő a Vit-

rai Tamás, ezért is van rajta öltöny és nyakkendő.

– Nehéz szerep ez – magyarázza Zoli a kora reggeli próba után –, nehéz újra meg újra eltalálni, s egy kicsit túl is játszani Vitrai bácsi laza, de elegáns mozdulatait, kifordítva visszaadni a szövegben azokat a fordulatokat, amelyeket ő szokott „bedobni".

Zoli talán egy kicsit félt is a szereptől, de aggodalma teljesen alaptalan volt. Fél esztendeje jár már a stúdió foglalkozásaira, játékán meglátszanak a beszédtechnikai, mozgástechnikai stúdiumok, lazán, igazi Vitrai-stílusban konferálja be a következő számot, a Mágia show-t.

Grosszmann Péter az, aki a bűvész jelmezében sétál föl a színpadra, ahol már várják a kellékei és a segédei. Péter csupa méltóság, csupa titokzatosság, Szeszlér Vera pedig gyanútlanul kuporodik le abba a dobozba, melybe a mester kardokat döf majd. Pár pillanat, s a kartondoboz belsejéből éles sikoly hallatszik. Baleset?! – néznek egymásra döbbenten a segédek, miközben Vera, mutatóujján egy hatalmas kötéssel, kikászálódik a barna papírfalak közül. Péteréknek van egy másik nagyjelenetük is, ebben talán még jobbak, mint a Mágia-paródiában. Modern verset szaval egy kvartett, négyen, magasra tartott fejjel, hosszú művészsállal a nyakukban mondják a strófát, melynek vége valahogy így hangzik:

– „Már csak a házigorilla ordít, s a fák, a bokrok lassan legelészni kezdenek az esti csendben . . ."

– Szuper vagy, meg nem értett zseni vagy, lassan jössz le a színpadról, mintha nem is a földön járnál – adott még a reggeli próbán néhány utasítást ehhez a jelenethez Zentai Mária.

Jóllehet, akkor vagy ötször is elrontották ezt a bizonyos lejövetelt Péterék, most, az „előadáson" remekül sikerül ez a fontos mozzanat, amin talán már nem is kell csiszolni a május végi premierig.

Eldurran egy lufi

Még néhány szám, s véget ér az „Ön: jelölt!". Már egészen más dolgok történnek a színpadon. A gyerekek helyzetgyakorlatokat csinálnak: nem létező legyet hessentenek el a mogorva tanár orráról, számokat sorolva beszélgetnek, érzelmeiket csak e „szöveg" hangsúlyaival, ritmusával fejezhetik ki. Aztán különös grimaszokat vágnak, folytatják egymás mozdulatsorait. Végül pedig jön a klasszikus gyakorlat, mindenki felfúj egy lufit.

Sorra durrannak a lufik, nehéz a pukkanások hangját igazán jól artikulálni, tízből kettő ha sikerül.

Stop!

Afféle levezetésnek pedig itt van még egy játék! A színpad közepére pattanva Papp Robin meghámoz egy képzeletbeli almát, s beleharap.

– Stop! – mondja erre Schanek Zoli, aki ezzel az almával kezd valami másba, például ledarálja . . .

– Nagyon jók ezek a játékok – magyarázza később Zoli –, csupa ilyesmiből állnak a foglalkozások. Fejlesztjük velük a mozgásunkat, a beszédtechnikánkat, másféle gyakorlatokkal pedig a memóriánkat, a koncentráló képességünket.

– Tulajdonképpen számunkra nem is az előadások a fontosak – szól közbe Zentai Mária –, hanem ezek a gyakorlatok, amelyekkel a gyerekek önkifejezési képességét, fantáziáját, kreativitását szeretnénk fejleszteni. Hogy aztán melyiküket kerül majd a színészi pályára, azt nem tudom . . .

Grosszmann Péter ugyancsak gondolkodik a dolgon. Már otthon is tudják róla, micsoda vonzalma van a színészethez. Ha a vasárnapi ebédnél hirtelen grimaszokat kezd gyakorolni, senki sem sikít fel, hogy: jézusom, ez megbibbant!

– Sok mindent tanultam itt, de ami a legfontosabb ezek közül, hogy most már minden mozdulattal, minden hangsúllyal ki tudok fejezni valamit – mondja Péter. – A szomorúság megjelenítéséhez például néha nem is kell több, csak egy legörbült száj . . .

A Cilindernek egyébként tíz önálló stúdiója van. Ehhez jön az a társulat, amely rendszeresen fellép az Almássy téri Szabadidőközpontban. A stúdiók vezetői szabad kezet kaptak, tehát törvényszerűen másképp folyik a munka mindenütt, amelyet egyébként nevezhetünk úttörőmunkának is. A Cilinder ugyanis a főváros hatodik kerületének teljes jogú úttörőcsapata: a Barátság Színjátszó Úttörőcsapat. A mozgalomban ezt a nevet viseli a színpad.

– Úgy tervezzük, hogy előadásokat tartunk majd úttörőházakban, és föllépünk különböző ünnepélyeken is – magyarázza a Cilinder vezetője, Horváth Klára. – A gyerekek egyébként ettől még tagjai maradnak saját iskolájuk úttörőcsapatának is, kettős tagságuk van.

Fellépések, ünnepélyek, előadások . . . Érdekes, izgalmas dolgok, de bármily furcsa is, van valami, ami még fontosabb.

– Elszegényesednek manapság az emberek közötti kapcsolatok – folytatja Horváth Klára –, egyre kopárabbak a mondataink, semmitmondóbbak a mozdulataink. Ha mást nem is érünk el, csak azt, hogy a hozzánk járó kétszáz gyereket megtanítjuk arra, hogyan közeledjen társaihoz, hogyan beszéljen, hogyan teremtsen kapcsolatot velük, ha megőrizzük, sőt még fejlesztjük is az alkotókészségét, már nyertünk!

S. F.

Fotó: Bánhidai Károly

MI VAN A CILINDERBEN?

AZ IGAZI ANDY

Ritka jubileumot ért meg szerkesztőségünk a minap: megérkezett az 500. válasz Andy levelére. Bizalom rovatunk fennállása alatt még nem fordult elő, hogy egyetlen levél ilyen indulatokat váltson ki, mint a George-ért rajongó, magát okosnak, szépnek, gazdagnak, sőt: „kisvárosunk legmenőbb csajának" tartó lány sorai. A válaszok érdekessége, hogy ezúttal a fiúk is megszólaltak, s félszáz iskolai osztály fogott tollat.

Sokan kérték szerkesztőségünk véleményét, mások jól ráéreztek: azzal, hogy közöltük Andy sorait, s nézeteit fölkínáltuk vitára, tulajdonképpen véleményt is nyilvánítottunk. Egyébként nehéz állást foglalni akkor, amikor magunk is érdekeltek vagyunk. Hiszen éppen elegen vitatkoznak velünk a rajongás–szerelem kapcsolatán. Nos, fenntartjuk véleményünket: a sztárok iránti érzelem rajongás, még akkor is, ha sokan szerelemként élik meg. (Utóbbi igazát nem vitatjuk!)

✶

A levelek többsége első indulatból, méregtől fűtötten íródott, ezért ezekből nem is idézünk. Hiszen az az osztály, amelynek tanára szerint „az ilyet le kellene lőni", vagy ahol egy egész osztály „egyhangú szavazással úgy döntött, hogy te egy beképzelt majom vagy", éppen azt a hibát követi el, amit Andy. Minden gondolat nélkül, a másik ember véleményének szabadságát megkérdőjelezve, elfogadhatatlan stílusban (a szaknyelv így mondja: minden tolerancia nélkül) ítéli el a másikat.

Mi azoknak a levélíróknak a sorait vettük örömmel — szerencsére ők is sokan voltak —, akik megpróbáltak túllépni az „Andy megkapja-e George-ot?" egyébként felette izgalmas kérdésén. Azokkal értünk egyet, akik képesek voltak meglátni: az Andy képviselte magatartásban az a félelmetes, hogy nem egyedi. S az okokat kutatva a mai tizenévesek életének egészen a gyökeréig kell leásni.

✶

Ilyen levelet kaptunk Németkéről. Küldője megadta nevét és címét (köszönjük), ám kérésére a jeligéjét közöljük: Minek nevezhető?

„Tisztelt szerkesztőség! Olvastam Andy levelét. Mikor a végére értem, nem estem kétségbe, és nem csapkodtam magam a földhöz (ebből már kiderül, hogy nem értek egyet Andyval), sőt még a fejemen sem álltam, hanem gondolkodni kezdtem: sajnálom ezt a lányt, hogy ennyire rosszul gondolkodik. Kétségeim vannak afelől, hogy ez a lány tényleg „ilyen", és tényleg küldött a Pajtásnak levelet. Szerintem a szerkesztőség alkotta meg, pontosan azzal a céllal, hogy megkérdezzék a gyerekek véleményét. Egyébként én ezt nagyon helyesnek tartom. Ha nincs igazam, bizonyíthatják az ellenkezőjét. A tárgyra térve, inkább Andynak írok levelet:

Andy! A Pajtáshoz küldött levél alapján tudtam meg rólad a legfontosabbakat, és ez alapján meg is tudlak ítélni, és bírálni is tudom gondolkodásodat. Nem szidlak le a sárga földig, csak éppenséggel lenézlek és sajnállak, ami nagyon szörnyű (mivel én sem tudom elviselni az iránt am érzett sajnálatot, megvetést és lenézést). Sokáig gondolkodtam rólad, emésztettem mondataidat, és megállapítottam, hogy vagy nincsenek érzéseid, vagy nem jól értelmezed őket. Mindent egyformán látsz, soha nem tanulsz meg semmiért sem küzdeni, pedig akkor vagyunk igazán boldogok, ha fáradságos munkánknak megvan az eredménye. Azt állítod, hogy neked minden sikerült, és sikerülni fog. Nem, biztos nem! Majd akkor mondhatod, amikor másokért küzdöttél és küzdesz! Akkor talán lesz valami értelme az életednek, mert eddig (azt hiszed), megéltél mások rajongásából és meg is fogsz (?), de egyszer „te is ki fogsz menni a divatból", és akkor mi lesz? Elárulod magadról, hogy semmi vagy, és az is voltál.

A barátnőidet hogy' szerezted? Ujjaid köré csavartad, hiszen van tehetséged hozzá. Szegény barátnők! De egyszer rájönnek, hogy hülyeség volt veled barátkozni, bár egy igazi barátnő segített volna (de még segíthetne is, ha van elég esze hozzá), hogy sokkal értelmesebb dolgokért élünk, mint ahogy te élsz. Mivel hogy egykorúak vagyunk, egyszerűen nem jut el a tudatomig, hogy egy 14 éves lány hogy' tudja összetéveszteni a szerelmet egy egészen más, távoli dologgal (bár sokan ezt teszik). Akikkel eddig jártál, szeretted tiszta szívből? Nem hiszem. Csak kalandra vágytál, mint minden fiatal, akit untat a video és egyéb. Pedig biztos, hogy sokpénzű, „mindenükmegvan" szülőknek is lehet értelmes gyerekük, akik nem unaloműzőnek, kalandnak használják a fiúkat.

Nagyon tapasztalatlan vagy. Bár nem hiszem, hogy én olyan tapasztalt lennék a 14 évemmel, csak véleményem és érzéseim vannak. Én nem vagyok kitűnő tanuló, biztos nem vagyok olyan okos, mint te. A szüleimnek nincs sok pénzük, de ami van, azt becsületesen keresték meg (ez nem azt jelenti, hogy a te szüleid nem becsületesek, félre ne érts!). Hiába, nem vagyok olyan, mint te, de nem is szeretnék!

Ui.: Ha egyszer alkalmam adódna az életben, nagyon komolyan elbeszélgetnék veled, és beléd tukmálnék néhány olyan fontos dolgot, amiről szüleid elfeledkeztek.

Tisztelt szerkesztőség! Amit leírtam a levélben és tömtem egy kicsit Andy fejét, nem azt jelenti, hogy én ilyen is vagyok. Sőt! Csak szeretnék, próbálok és akarok. Érzésem szerint ilyennek kéne lenni az átlagnak. Az átlagnak!!! És vajon hány Andy lehet még az országban, Európában, a' világon?

Ui.: Ami pedig a papírt illeti, a legegyszerűbbet választottam, mert nem az a lényeg, hogy minél szebb legyen, hanem hogy mi áll benne. Andy levele pedig tele volt lenézéssel, és legszívesebben mindenkit elátkozott volna. Pedig, ha tudná, hogy az országban hányan tartják ostobának, és hányan nézik le őt!"

✶

A németkéri levélíró nem egyedül teszi fel a kérdést: létezik-e egyáltalán Andy? Sokan „meggyanúsítottak" bennünket a levél „gyártásával". Az ötlet jó, de sajnos, nekünk nem jutott eszünkbe. Mellékeljük a bizonyítékot: a levél másolatát. Ám hogy Andy úgy létezik-e, miként leírta, afelől nekünk is vannak kétségeink. Ennek megerősítésére érkezett az a levél, amelynek írója saját barátnőjét vélte felfedezni Andyban.

„Tisztelt szerkesztőség! Ezt a levelet az én barátnőm (pardon: *volt* barátnőm) írta. Majdnem bediliztem, amikor olvastam az újságot. Andi persze, tagadott. Majd amikor négyszemközt megkérdeztem tőle, elmosolyodott, és diadalmasan nézett rám. Szeméből csak annyit olvashattam ki: Te kis hülye! Nem szólunk azóta egymáshoz. Tudom, Önök sem hitték el, amit írt! Ugye? Ha most látnák az arcomat! Annyit sírtam Andi miatt. Nagyon jó barátnők voltunk. Legalábbis nekem nagyon sokat jelentett. Ez a sztár, akiről írt, George Michael. Valóban szereti. És tudják miért? Mert ez előtt szerette Michael Jacksont,

RENDKIVÜLI BIZALOMMAL

Prince-t, Limalh-t stb. Mindig azt, aki a legmenőbb. Nem tanul angolul, szülei nem viszik Londonba. Andi (ja, azért írja Andynak a nevét, mert így vagányabb) tulajdonképpen nem olyan csuda szépség, csak nagyon jó alakja van, és hogy is mondjam, elég sok mindenre hajlandó a fiúkért. 3-as, 4-es tanuló, nincs szorgalma, általában puskázásból él. Nincs nyaralójuk a Balaton mellett (egy kis faluban van egy pici nyaralójuk), és nincs videojuk sem. Nem milliomosok, de a szülei (akik egyébként nagyon rendesek, és szerintem elsüllyednének a szégyentől, ha ezt a cikket elolvasnák, és tudnák, hogy az ő szemük fénye írta!) elég jól keresnek. Igaz, néhány 18—19 éves fiúval járt már pár napig. De mindig a fiúk hagyták ott őt. Ez sokszor nagy csapás volt számára. Ebből következik, hogy már volt sok csalódása, bánata. És persze, a legnagyobb HAZUGSÁGA! „Én vagyok (kis) városunk legmenőbb csaja." Ez nyilvánvalóan nem igaz. Hogy hányadik a sorban? Nem tudom, de sokadik. Minden fiúnak előre köszön, és ők visszaköszönnek. Persze, megvannak a jó tulajdonságai is. Sőt velem nagyon kedves volt, ezért szerettem is. Habár mindig tisztában voltam a rossz oldalával. De kellett egy barát! Egy igazi!

Itt egy nagy kérdés. Tulajdonképpen Andi miért írta ezt a bizonyos levelet? Elkeseredett. Tisztában van azzal, hogy soha nem érheti el George-ot. Tudja, hogy nincs elég szorgalma, akarata. De ezt magának sem meri bevallani. Bízik a nagy szerelemben, amit George iránt érez. Ez a helyzet tipikus mai tinibetegség. Huh, úgy megkönnyebbültem!

A leglényegesebb: 12 éves voltam, amikor elvetődtem egy iskolai diszkóba. Ott hallottam a You are my heart, you are my soul című dalt. Nagyon megtetszett, és a barátaimtól kaptam róluk képet. Dieter égszínkék szeme, szőke haja rögtön megfogott és azóta is szorosan fogva tart. Azt hittem, elmúlik, de nem ment. Sőt! Egyre fokozódott. Óriási csapás volt, amikor megtudtam, hogy felesége van, majd később, hogy kisfia született. Éjjeleket sírtam, még be is lázasodtam! Megértem Dietert, hogy felesége van, és gyereke, hiszen ő sem várhat örökké. De tudom, és hiszem, hogy valami már az enyém Dieterből! Legyen az az általa kilehelt levegő milliárdnyi része..." I love Dieter jeligére (név és cím a szerkesztőségben.)

*

A levélbeli lány lenne tehát Andy?

Az igazi?

Mi már nem is ezt tartjuk fontosnak. Hanem azt, hogy — miként azt a barátnő zárósoraiból kivettük: Andy, az Andyk története tovább folytatódik...

(Kedves névtelen levéliró! Kedves Andrea! Ha érdekel kortársaid véleménye, kérünk, küldd el címedet a szerkesztőségbe. Természetesen nevedet, címedet titkosan kezeljük, de csak igy tudjuk eljuttatni hozzád az ötszáz levelet.)

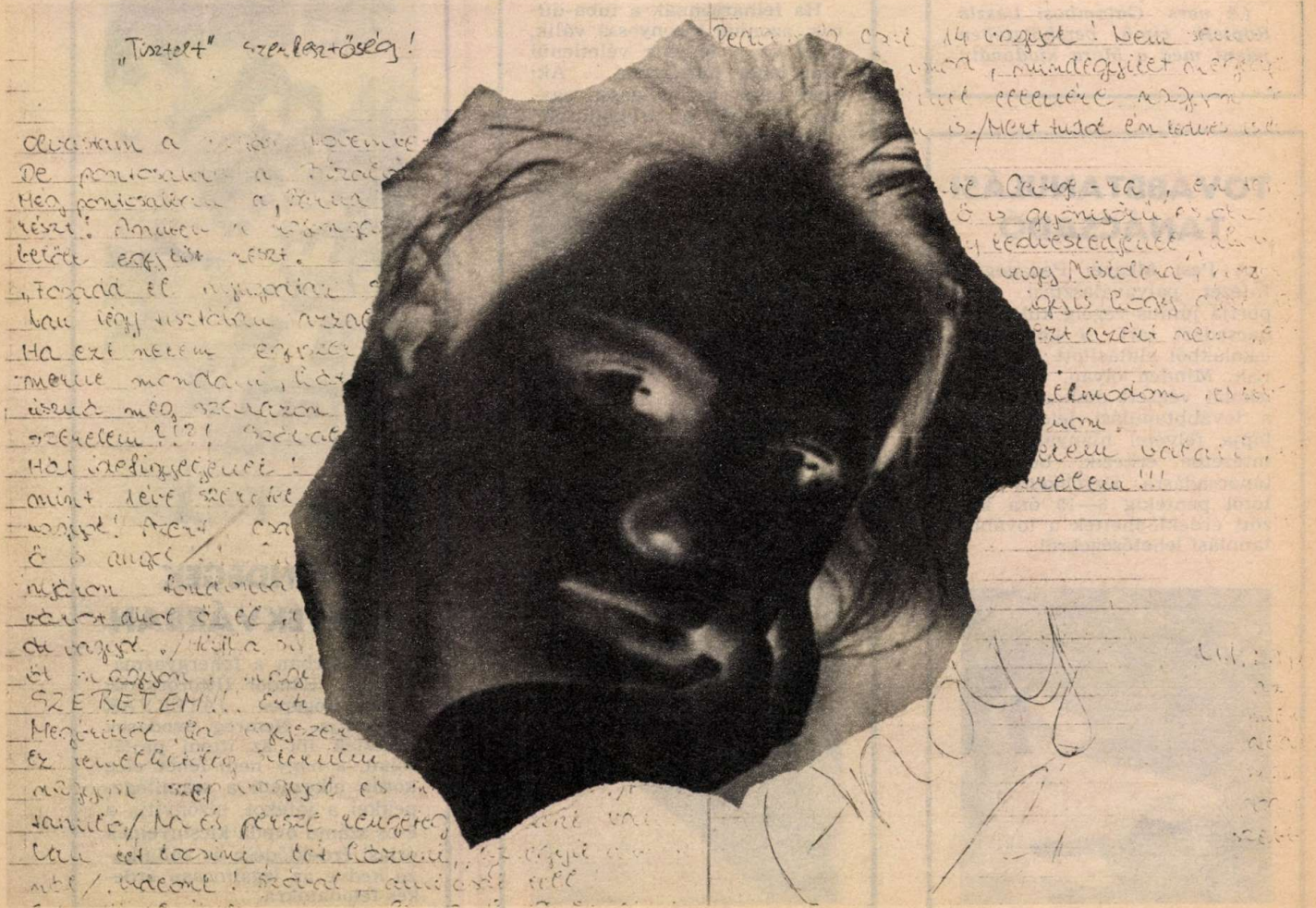

ZSIBONGÓ

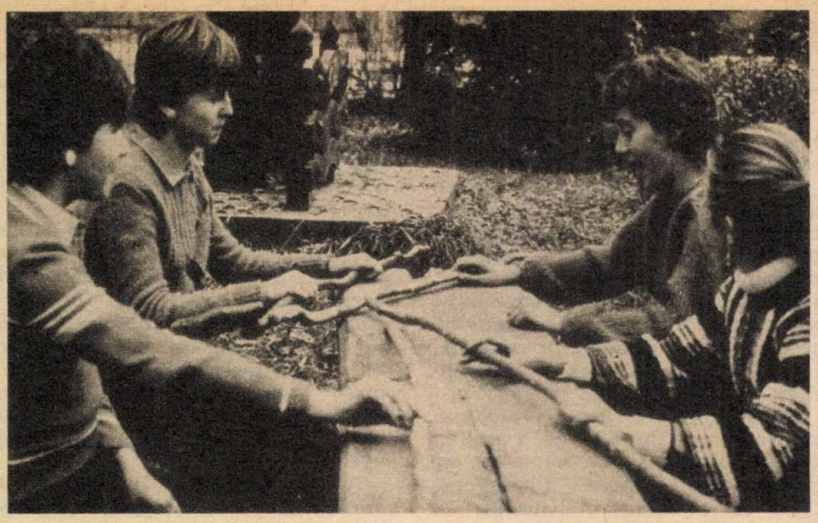

GYALOGOLNI JÓ

Senki se hitte 1976-ban, amikor a Zemplén túrán elindultak a II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat gyalogtúrásai, hogy ez több mint egy évtizedre szóló tartalmas program kezdete lesz. A jánkmajtisi úttörőknek azóta a Mátra—Kékes, Bükk, majd a Somogy—Zselic jelentették az évenkénti változást. A csapatban a jánkmajtisi pajtásokon kívül már tizenkettedik éve ott gyalogolnak a csegöldi, darnói, császlói és a kisnaményi diákok is.

GALAMBOSI LÁSZLÓ:

MEZŐ

Pitypang-ernyőt tép a zápor.
Ázott szarka száll az ágról.
Keresgél a fürti fecske.
Tarisznyáját elvesztette.

Hullámtükrös mélyedésbe
gólya lépked. Les a vércse.
Fogolycsibe gaz-toronyban
téblábolgat óvatosan.

A málinkó füttyöget.
Vállán arany köpönyeg.
Szárad a toll. Bolyhos már.
Csöngettyűzhet a határ.

(A vers Galambosi László Röptető című verskötetében jelent meg a Móra kiadónál.)

TOVÁBBTANULÁSI TANÁCSADÓ

A Pest Megyei Pedagógiai Intézet pályaválasztási csoportja június végéig külön tanácsadást tart a középfokú iskolákból elutasított tanulóknak. Minden olyan, általános iskolát végzett diákot, akinek a továbbtanulási jelentkezési lapja felvétel hiányában az intézetbe érkezik, behívnak tanácsadásra. Egyébként hétfőtől péntekig 8—15 óra között érdeklődhettek a továbbtanulási lehetőségekről.

TUBADÚROK

Ha felharsannak a tuba-dúrok, azonnal bizonyossá válik, hogy ez a térzene véletlenül sem lehet háttérzene... Aki nem hiszi, az hallgassa egyszer közelről a „trubadúrok" tuba-dúrját!

VENDÉGEK A JÁTÉKVÁRBAN

Szatmárban a fehérgyarmati Petőfi Sándor Úttörőcsapat a számítógépes JÁTÉKVÁR központja. Nemrég óvodások keresték föl az itteni pajtásokat, s hogy nem lehet elég korán elkezdeni a számítógépekkel a játékot, bizonyítja a 6-os számú óvoda kicsinyeinek óriási érdeklődése és vállalkozó kedve az izgalmasan érdekes feladatokra.

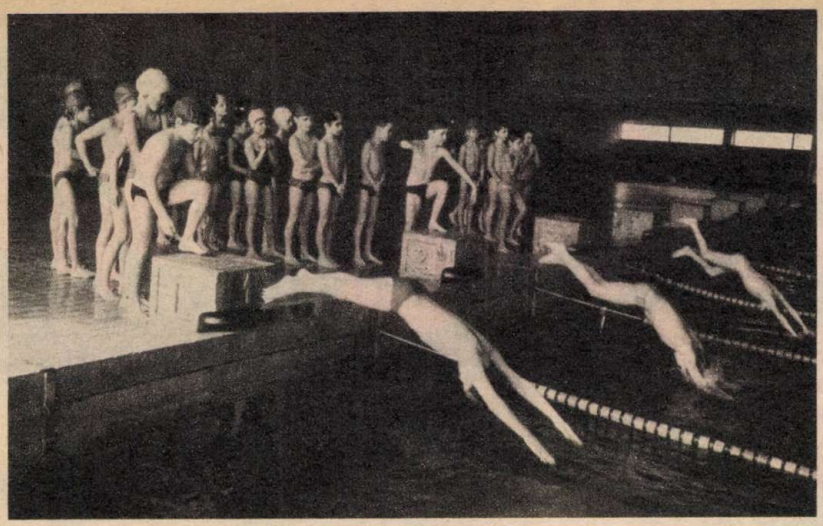

MINDEN KISDIÁKNAK

Úszóiskolát szervezett Kecskeméten dr. Dobay Gyula, az egykori neves úszóversenyző, aki jelenleg a városi Vízmű Sportklub vezető edzője. A városi tanács támogatásával Kecskemétről és környékéről valamennyi óvoda és iskola gyermekcsoportját elhozzák az uszodába, s így az alföldi, vízpart nélküli városban is minden kisdiák megtanulhat úszni.

A HÉT KÉPRIPORTJA

Pénzügyi szakembereket és idegen nyelvű levelezőket képeznek a budapesti I. István Közgazdasági Szakközépiskolában. A közelmúltban bevezették a számítástechnikai oktatást, és kötelező két idegen nyelv tanulása. Szeptembertől megkezdődik az ötéves technikusképzés is.

„MARADJ KÖZTÜNK!"

Hazánkban is növekszik azoknak a fiataloknak a száma, akik a kábítószerek rabjává válnak. A hazai rockzenészek — a Magyar Ifjúság „Maradj köztünk!" alapítványához csatlakozva — szuperkoncertet rendeznek május 16-án, a Budapest Sportcsarnokban. A bevételt a kábítószeresek gyógyítására, s a megelőző munkákra ajánlják fel. A fellépők között ott lesz a képen látható Napoleon Boulevard is.

Tisztelt Szerkesztőség!

A Pajtás 10. számának Zsibongójában láttuk a táncos lányokat. Mi is felléptünk nemrég, cigánylányoknak voltunk öltözve, de sajnos kép nem készült rólunk. Pedig a sikerünk nagy volt, visszatapsoltak bennünket, és nyertünk egy tortát is. Mi egyébként az Aradványpusztai Általános Iskola nyolcadik osztályába járunk.

Tisztelettel, akik táncolnak: Nagy Judit, Szabó Irén, Gilányi Mónika, Pikó Anita és Mercs Zsuzsanna.

ZSIBONGÓ

A WASHINGTONI Skandalum

Ez a kilőtt tankhajó is az amerikai fegyverek áldozata

Hogyan reagál az Egyesült Államok lakossága az iráni fegyvereladásra? — kérdezte a Világlátótól Muraközy Béla, 14 éves sárvári olvasónk.

Nos, mint mindent, Reagan elnök népszerűségének százalékos arányát is nagy figyelemmel, szinte óráról-órára követik a közvélemény-kutatások. Éppen ezért szinte biztosra vehető, hogy amit ma leírok, némiképp elavul addigra, mire a Pajtás megjelenik. Annyi azonban biztos, hogy a botrány alaposan megrendítette Ronald Reagan tekintélyét, és az ügy mindmáig nem zárult le. Egyre újabb elágazásait tárja a világ elé a kivizsgálására megalakult sokféle bizottság és a sajtó.

Ezzel kapcsolatban azonban talán érdemes arról beszélni, miért válhatott egyáltalán ügy abból, hogy az Egyesült Államok fegyvert juttatott Iránnak, illetve hogy a művelet hasznából a nicaraguai ellenforradalmárokat, a „kontrákat" pénzelte. Természetesen nem azért, mert ezzel a washingtoni kormány *meghosszabbítja* az iráni—iraki háborút, illetve a *törvényes* nicaraguai kormány ellen küzdő kontrákat támogatja. Ilyesmiről ugyan vitáznak az amerikai politika műhelyeiben, de botrány nem kerekedik belőle. Az elnök azért került a bírálatok keresztűzébe, mert a Fehér Ház (az elnöki hivatal) titkos akciója az Egyesült Államok kinyilvánított *hivatalos politikáját keresztezte* Irán esetében, s a *Kongresszus* döntését hagyta figyelmen kívül a nicaraguai kontrák segélyezésével.

Éppen az Egyesült Államok elnöke volt ugyanis az, aki *Iránt fekete listára helyezte* azzal a váddal, hogy ez az ország a nemzetközi terrorizmust támogatja. Hogy ezek után — egyes Libanonban foglyul ejtett amerikai túszok kiszabadításának szándékával — Washington mégis *alkuba bocsátkozott Iránnal*, és célja elérése érdekében Teheránba küldte McFarlane volt nemzetbiztonsági tanácsadót, az elnök bizalmi emberét, pontosan *a Fehér Ház tilalmát szegte meg*. Miközben a nyilvánosság előtt a kormányzat mennydörögve ítélte el a „terrorista Iránt", Nyugat-Európán és Izraelen keresztül áradt ugyanebbe az országba az

VILÁGLÁTÓ FÓRUM

Kérdésem:

Nevem: .....

Címem: .....

Életkorom: .....

A háború, mint mindenütt a világon, Irakban és Iránban is könnyet, fájdalmat okoz. Vajon mikor nyugszanak majd végleg a fegyverek?

amerikai fegyver és hadfelszerelés. Ugyanakkor pedig a CIA, az amerikai Központi Hírszerző Ügynökség, amely ezt az akciót kitervelte, *felderítési adatokkal látta el mind az iráni, mind az iraki vezérkart.* S az adatok egy részét — szánt szándékkal — meghamisították!

Ha mindezt valamilyen szocialista politikai krimiíró találta volna ki, bizonyára hitetlenül teszik félre az olvasók a képtelen elmeszüleményt — a valóságos történet viszont még ennél is cifrább, Az akció gyakorlati lebonyolítását a Fehér Ház pincéjében berendezett irodájából irányította egy Oliver North nevű ezredes. North ezredes titkárnője és egyben barátnője, a szép Fawn Hall „a legnagyobb kedvesség elvét" kiterjesztette a nicaraguai ellenforradalmárok egyik vezetőjének fiára is.

Nem ismeretes ugyan, hogy ez az intim kapcsolat hozzájárult-e North ötletéhez, annyi azonban biztos, hogy az ezredes az irániakkal drágábban fizettette meg a fegyvereket, mint amennyit a Pentagon — az USA hadügyminisztériuma — számlázott. A különbözetet hamis papírokkal leplezték, a „nyereséget" pedig *átutalták a kontráknak.* Előzőleg ugyanis az amerikai képviselőház *határozatban tiltotta meg,* hogy Reagan elnök a megszabott „humanitárius segélyen" kívül fegyvereket is adjon a managuai kormány ellenfeleinek. North ezredes az elnök nevében járt el, amikor *megkerülte a törvényt,* amelynek betartása fölött elsősorban az elnöknek kell őrködnie.

Nos, a botrány ezért olyan nagy, s a vizsgálóbizottságok által kutatott legkényesebb téma éppen az, hogy minderről *tudott-e Ronald Reagan maga is?* Hogy nem babra megy a játék, arra az úgynevezett Watergate-ügy emlékeztet. A Watergate nevű washingtoni épületben működött a demokrata párt választási bizottsága, ahová egy éjszaka betörtek. A botrány során bebizonyosodott, hogy — bár korábban tagadta — ez a republikánus elnök, Richard Nixon tudomásával történt. *Nixon 1974-ben lemondásra kényszerült,* mert különben nem kerülhette volna el a felelősségre vonást. Erre utalva nevezik sokszor Irangate-nek is az iráni-kontra ügyet.

Ezúttal ilyen drámai fordulat *kevéssé valószínű,* de az „Irangate" következményei így is *súlyosak* a Fehér Ház számára. Távoznia kellett Poindexter nemzetbiztonsági tanácsadónak, William Casey-nek, a CIA kémszervezet igazgatójának, továbbá természetesen North ezredesnek, majd Donald Regannek, a Fehér Ház személyzeti főnökének, ami afféle miniszterelnöki posztnak felel meg. McFarlane öngyilkosságot kísérelt meg, Poindexter, North és mások ellen kongresszusi vizsgálat és bűnügyi eljárás is indult.

Akad persze, aki úgy érvel, hogy mindez végső soron az amerikai demokráciát dicséri. Történnek ugyan felháborító dolgok, de még az elnöknek is felelnie kell értük. Ebben lenne is valami — csakhogy közben *minden megy tovább,* mintha botrány nem is lenne. Iránnal a titkos kapcsolat még hónapokkal a történtek szellőztetése után is folytatódott, a kontrák pedig újabb fegyverszállítmányokhoz jutnak — igaz, már kongresszusi pecséttel.

Amikor a Watergate-ügyben, majd most az iráni-kontra skandalummal ostrom alá került a Fehér Ház, *sokféle érdek találkozott.* Szerepet játszott például az ellenzéki demokrata párt *választási meggondolása.* Nem elhanyagolható, hogy miután az elnök túl nagy hatalomhoz jutott, s az ő javára megbomlott a *hatalmi egyensúly* — ezen alapszik az amerikai politikai rendszer — *a Kongresszus helyre akarja állítani azt,* s ebben támaszkodik a *sajtó egy részére* is. Akadnak olyan csoportok, amelyeknek a *Fehér Ház külpolitikája* vörös posztó: Nixont akkor késztették távozásra, amikor kibontakozott a szovjet–amerikai enyhülés. Reagan ellen akkor erősödött fel a támadás, amikor Reykjavíkban felcsillant ennek lehetősége (bár az elnök űrfegyverkezési terve miatt akkor meghiúsult). És persze olyanok is akadnak, akik egyszerűen csak *az igazságot* akarják kideríteni.

A világ bonyolult, az ameriai politika nemkülönben. Arra a kérdésre, amit a külpolitikusnak szoktak feltenni — hogy tudniillik ami történik, „jó dolog-e" —, a válasz felette nehéz. Az amerikai belpolitikában az „Irangate" nyomán máris csökkent a legmaradibb belpolitikai csoport befolyása, *mérsékeltebb* személyiségek kerülnek előtérbe. De vajon *lesz-e* hamarosan szovjet—amerikai *leszerelési megállapodás,* ha az elnököt tovább *gyengíti* a skandalum, amely azért robbant ki, mert a Fehér Ház figyelmen kívül hagyta saját szabályait? **Baracs Dénes**

ÉGIG ÉRŐ FALAK

– Mondd, Péter, hogy néz ki egy tölgyfa? S mikor láttál akácot? És muskátlit?

– Hát... nem is tudom – bizonytalanodik el a negyedikes Vincze Péter. – Csak a tankönyvben látok fákat, meg ha kimegyek a Városligetbe.

Iskolája környékén, a Dohány utcában aligha. Van ugyan négy udvaruk is, de egyik kiábrándítóbb, mint a másik. A legapróbb már nem is az. Lomtár! A nagyobb körülbelül tíz méter hosszú. Közepén egyetlen pingpongasztal. Jobbra hatalmas tűzfal elszáradt indákkal, de a sarokban bekandikál néhány zöld falevél. Körben az iskolafal téglái. Egészen a magasságos égig. Még szerencse, hogy valaki kitalálta: szemmagasságig fessék be az egyhangú tégladarabokat pirosra, zöldre, sárgára. A harmadik udvar, mint egy fölül nyitott börtön. A szemközti hatalmas körben fölibünk tornyosul az iskola. A legnagyobb már lehetne udvar. A tűzfal is inkább szomorúnak, mint ijesztőnek tűnik. Sarkában egy kivágott vén fa szemrehányó évgyűrűi. Odébb két kis kiszáradt fenyő. Mert minek ide élőlény? A széles betonjárdán kiselejtezett bútorok. S az udvar végében halomban állnak a rozsdás székek, asztalok.

Hol játszik, és mit csinál szünetekben az iskola több száz diákja? S ha már az udvarukat körbeépítették, még szerencse, hogy az eget nem takarták el előlük. Bár azon nem nő se fű, se virág, s még elvétve se repül rajta errefelé pacsirta.

– Tarpai –
Fotó: Tóth András

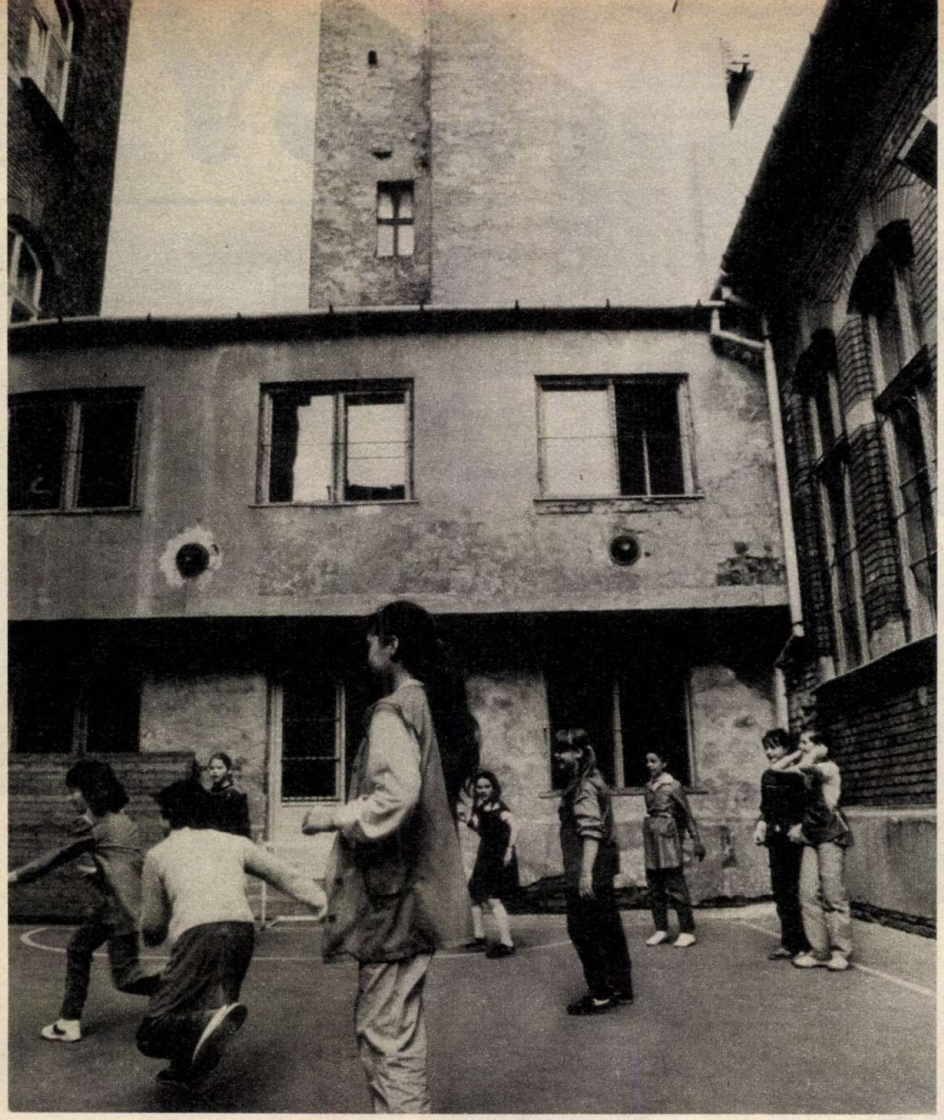

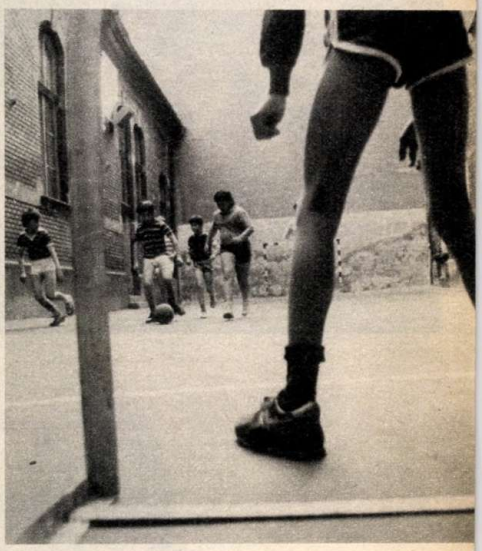

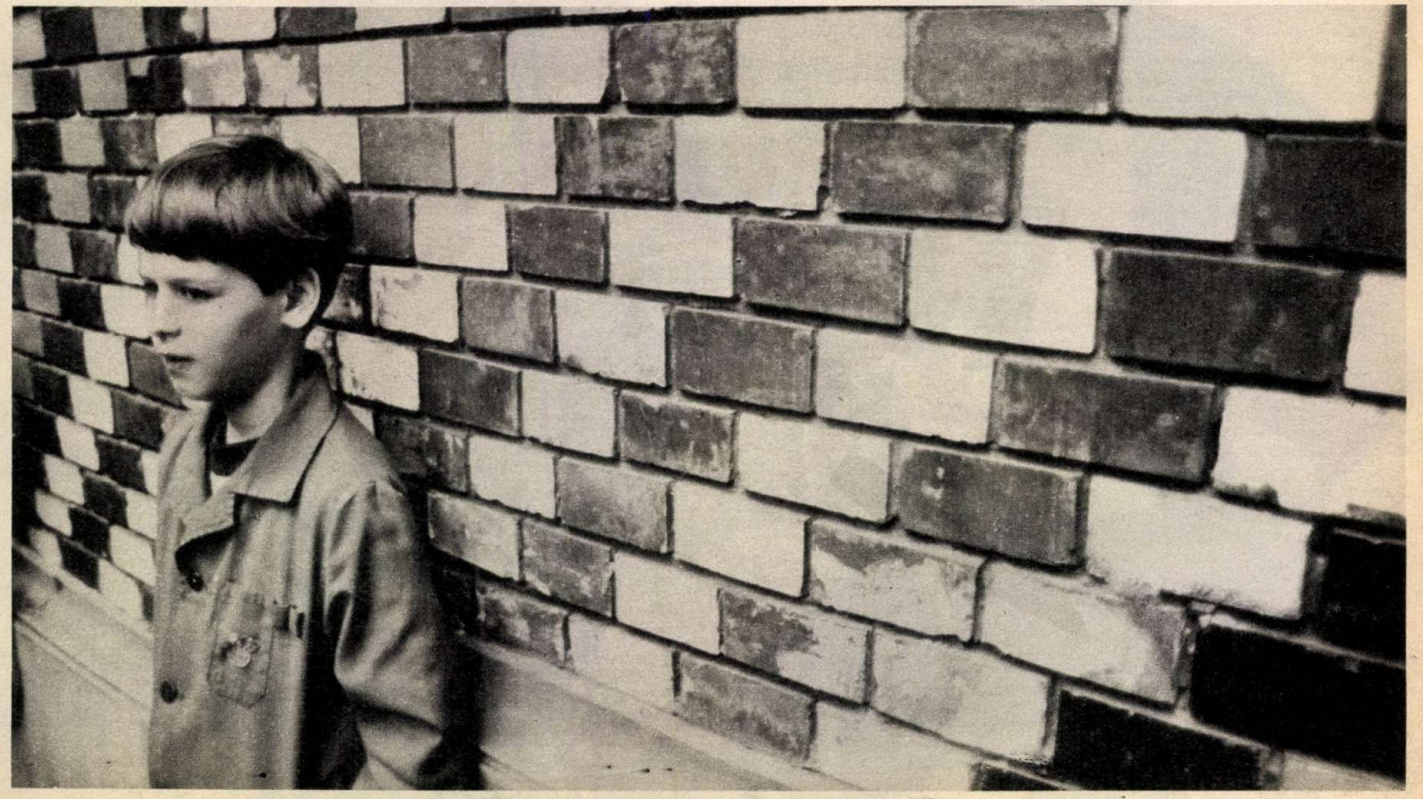

EGY H

ET A MESÉBEN

— Mit csináltok? — kérdezem a két hatodikos lányt, akik elmerülten nézelődnek egy vadrózsabokor tövében.

— Bogarászunk — hangzik a világ legtermészetesebb válasza, mintha a Belváros kellős közepén, a Münnich Ferenc utcai iskola zárt udvarán eddig is bogarászással töltötték volna az időt. Holott erről legfeljebb csak álmodozhattak. S most körülöttünk a meseország. Jobbra megállás nélkül robog a kis zengő patak, alatta kemping, apró faházakkal. S fölöttünk tornyosul a tavaszi napsütésben a Börzsöny hegység sötétje, ugrásra kész ősállatsziklával.

Az erdei iskola nem új fogalom a világon. Franciaországban és Csehszlovákiában már évek óta valóság. S azzá kezd válni néhány hónapja nálunk is a csehszlovák határmenti, vadregényes fekvésű kis faluban, Kemencén. A Hazafias Népfront Pest Megyei Bizottsága kezdeményezésére néhány budapesti iskola tanulói az idei tanévben egy-két hétig módosított tantervű oktatásban vesznek részt az „erdei iskolában". A kiskunfélegyházi tanács nyári táborában a gyerekek elhelyezéséért nem fizetnek a szülők és ellátásuk hetente csak 650 forintba kerül. Ittlétük persze nem kötelező. A Münnich Ferenc utcai iskola 72 ötödikesénél és hatodikosánál viszont aligha találni ma boldogabb diákot széles e hazában. Mert ugyan ki kerül olyan kiváltságos helyzetbe, hogy felcsap délelőtt aranymosónak, délután patak-mélységet és -sebességet mér, másnap kőzeteket, virágokat és terméseket gyűjt, dongót fog, este holdfénytúrára indul, megkeresi a sarkcsillagot, figyeli a természet hangjait, s minden áldott reggel patakzúgásra és madárcsicsergésre ébred. Nem csoda hát, hogy a fél nyolcas ébresztőre már mindenki talpon van, a szintén nem kötelező tornáról senki sem akar ellógni, a fiúk a folyosó felmosásáért, a lányok a mosogatásért tülekednek. Nincs piszkálódás, verekedés, s a hatodikos „lakli" Gyarmati Ágoston hajnalok hajnalán az ágyáról lelógatva a lábát keresztszemes terítőt varr. Ki hinné, hogy napjainkban a meseskönyveken kívül is föllelhetők e csodák?

Mint most is a patak partján, Ági néni, Reischig Ottóné környezetismereti óráján. Antalóczi Zoli áll a víz szélén egy hatalmas kövön, kezében kis papírhajó. Elhangzik az utasítás:

— Indíts egy újabbat! — kiabálja tíz méterrel odébb, stopperórával a kezében Werderits Ádám.

De a víz sodrása olyan gyors, hogy pillanatok alatt fölfordítja, és elsüllyeszti a törékeny kis hajót. Persze, addigra újabb indul útnak, már nem a szikláról, hanem a parttól és Fuder Bori kezéből. S akik nem a méréssel vannak elfoglalva, azok üvegekbe vizet merítenek, s vizsgálják a kifogott zsákmányt. Mi lehet ez a három pár lábú kis állat? Vízipók? Lehetetlenség, hisz annak négy pár lába van. Hát akkor? Majd csak kitalálják. Molnár Pista addig sem tétlenkedik. A patakon áthajlik egy vastag, girbe-görbe fa. Fiúk-lányok lovaglóülésben, boldog kurjongatásokkal átkúsznak rajta a túlpartra. Csak Pista marad a fán. Ági néni kérdez:

— Hogy mérem a patak közepének mélységét?

— Csizmában, bottal! — hangzik innen-onnan a félig komoly, félig tréfás válasz.

— S ha nem elég, hosszú a bot? — folytatja Ági néni.

Pista nekibátorodik:

— Kötünk rá még egy botot, arra zsineget, a végére pedig egy követ. — S már engedi is le kezéből az előre elkészített mérőszerszámot. Férfiasan birkózik a víz sodrásával, s kinyújtja Ági néninek a megjelölt, vizes madzagos botot. A romantikus és vállalkozó kedvűek a túlparton már szedik az ibolyát, a többiek körbeszaladnak a kishídon. A kavicsos szigetekkel, átjárókkal tarkított patakban ide-oda járkálnak, sikongatnak, pedig csizmájuk centit sem süllyed.

Hangjuk messze száll. A ház fölötti rétig, ahol fiúk fociznak, lányok trécselnek a napon, megvitatvan a tegnapi hat kilométeres túra tapasztalatait, és ismerkedve a falu tájházának írásos anyagával. Oda holnap készülnek. S akkor már tanulmányozni fogják az iskola udvarán felállított mini-meteorológiai állomást is.

Ám most már más hangokra figyelnek. Mogyorósi József tanár úr Wartburgjának közelgő zaja az ebédet jelzik. Hozza az ebédet, vacsorát, s amit a szállításon spórolnak, abból májkrémmel, uborkával megtoldják az ellátást.

Lehet, hogy egyik este még a várva-várt medve is felbukkan. De tőle már a tanárnők sem félnek. Ha véletlenül nem lenne nála csoki, hát ők adnak neki.

Csak ne kellene egy hét után hazautazni — a Belvárosba.

Tarpai S. Anikó
Fotó: Tóth András

OTTHONOM

AZ OTTHON

Patronálók jártak a testvérotthonban. Kiosztásra vár a sok-sok ajándék

Írásom tisztelgés azok előtt, akik mindent megtesznek azért, hogy az állami gondozott gyerekek is családban érezzék magukat

A tölgyfaóriás életkora hatszáz évesnél is több

Berki Piroska 14 esztendős. Amióta az eszét tudja, állami gondozott, a gencsapáti nevelőotthonban lakik. Egyszer kikerült nevelőszülőkhöz, de visszakönyörögte magát, mert nem bírta elviselni a társtalanságot. Most az intézet egyik büszkesége, gyönyörűen szaval, muzsikál, énekel.

— A kapunál bizonyára találkoztak azzal a négy útitáskás lánnyal, akik most mentek vissza Szombathelyre. Nyári Krisztina, Merkus Erzsi, Csiszár Judit, Sztojka Anikó is a mi lányaink. Csak kinőttek innen. A városban tanulnak, ott kollégisták, szünidőben azonban és a hétvégeken mindig visszatérnek. Ők a nevelőotthonba jönnek haza — mondta Andor Ottó, az intézet igazgatója.

A szigetiek, nem elszigeteltek

A Gyöngyös patak partján, a szigeten, ahogy a gencsapátiak hívják a természetvédelmi területnek számító 16 holdas arborétumot, áll egy színes falú kastély. A sokszobás épületben, amely valamikor a Széchenyiek, majd az Apponyi grófok birodalmához tartozott, 35 óvodás és 114 általános iskolás korú állami gondozott fiú és lány él. Ők talán még a grófoknál is kényelmesebb körülmények között laknak, hiszen kályhák helyett tiszta központi fűtés biztosítja a meleget, saját „kórházuk", új ebédlőjük, társalgójuk, sok-sok könyvük, televíziójuk, videokészülékük van.

A falusiak kezdetben megkülönböztetésül szigetieknek nevezték őket, de amióta az állami gondozottak is a gencsapáti iskolában tanulnak, nemcsak a gyerekek, a felnőttek is megbarátkoztak velük.

A nevelőotthon vezetői gondosan ügyelnek arra, hogy a szigetieket ruhájuk se szigetelje el a többiektől. Olyan legyen, mintha családban élnének, egyéni kívánságaik szerint öltözhessenek. Ahány gyerek, annyi fazon, annyi szín.

— Annak, hogy az ennivalótól a zsebpénzig mindent biztosítunk gyerekeink számára, veszélyei is vannak. Bebizonyosodott ugyanis, hogy ha az intézetiek kikerülnek az életbe, sem a pénzükkel, sem magukkal nem tudnak bánni. A gyengébb akaratúak gyorsan elkallódnak. A falusiaktól sok mindent megta-

A tóba halat telepítettek.

Mindenki kedvence a palacsinta. Sütéséhez elkél egy kis segítség

Ezt az új tűzoltóegyenruhát a gencsapáti gárda tagjaira tervezték

nulhatnak. Mi is kitaláltunk néhány gyakorlati foglalkozást, ami ugyancsak edzi őket. Építtettünk egy olyan konyhát is, amelyik méretre hasonlít a lakótelepi konyhákra. Itt süthetnek-főzhetnek, de a nyersanyagot maguknak kell megvásárolniuk. Boltba, piacra járnak. Így azután az árakkal is megismerkednek, megtanulnak spórolni is — magyarázta az igazgató, miután elkalauzolt a negyedikesek főzőcskéjére.

Horváth Renáta palancsintát sütött. Zubrics Ilonka a gyümölcsízt készítette elő. Horváth és Kis Gyuszi pedig kakaóporba cukrot kevert. Hogy hanyadik palacsintánál tartottak, azt nem lehetett pontosan megállapítani, mert ahogy sült, úgy el is fogyott.

Velem van a testvérem is

A konyhából kilépve, körülvett bennünket egy seregnyi gyerek. Invitáltak, menjünk velük a parkba, a tóhoz. Elmesélték, hogy ők vállalták el környékének megtisztítását. A vízbe nemrégen halakat telepítettek, így aztán aki a szünidőben nem mehet haza, mert nincsenek szülei, az majd horgászhat itt. Csónakázni is lehet, de sajnos csak egyetlen csónakjuk van, s arra mindig várni kell.

A gyerekektől tudtam meg azt is, hogy a nevelőotthonhoz tartozó arborétumban, ahol szigorúan védett trópusi fák, növények, virágok is találhatók, hivatásos kertészek dolgoznak. De az otthon lakóinak is van egy-egy darabka földjük, egy-egy fájuk, virágjuk, vagy madáretetőjük, amiről gondoskodnak. Vannak vidékek, ahol szinte teljesen elnémultak, ám az arborétumban továbbra is dalolnak a madarak.

— Velem van a testvérem is! — újságolta boldogan az egyik fiú.

Munkában a természetvédő, a környezetszépítő brigád

— Melyik az?

— Most a testvérotthonban tartózkodik. Éva nénivel készül a szavalóversenyre.

Éva néni, vagyis Bedi Miklósné, 26 éve nevelőtanár Gencsapátiban. Ő a „mamája" annak a csoportnak, amelyikben a testvérek együtt élnek. Saját épületrészt kaptak, klubbal, hálószobákkal rendelkeznek. Maguk határozzák meg időbeosztásukat, például azt is, hogy mikor teázzanak.

— Az öt Tebeli-lány közül hármat úgy kellett felkutatni, más intézetből idehozni. Látni kellett volna, micsoda örömet jelentett, amikor a legkisebbik megérkezett, és összeölelkeztek. Milkovics Melinda még „egyedüli" gyerek, de máris csoportunkba kéredzkedett, hogy ha megjön a kistestvére, ne mulasszon egy percet se abból az időből, amit vele tölthet — mondta a tanárnő.

Teljes vértezetben

Az intézet újdonsága: a tűzoltószertár. A versenyzésre, tűzoltásra is alkalmas kocsi és felszerelés, amelyet négyszázezer forint értékben az Állami Biztosító vásárolt a gencsapátiaknak.

Harminc fővel megalakult az úttörő tűzoltó gárda, amely a minap teljes vértezetben mutatkozott be az avató ünnepségen. Az egyenruhákat divattervezők tervezték, méretre szabták, varrták. Méretre készítették el a cipőket is.

— Az értékes ajándékozásba bizonyára belejátszott az a tény is, hogy amikor megalakultunk, és jóformán alig volt valamink, a lányok nyomban másodikok lettek a megyei versenyen. És a fiúk is előkelő helyezést értek el — mutatta be csapatát Magyar Levente, a gárda vezetője.

— Ha a fecskendő összeszerelésével nem késlekedünk, elsők is lehettünk volna — szólt közbe Simon Móni.

— Igazi tüzet láttatok már? — incselkedtem velük.

— Látni láttunk, de oltani szerencsére még nem kellett. Most már felkészültünk mindenre. Ha az intézetben, vagy a faluból riadóztatnának bennünket, szinte perceken belül segíteni tudnánk — mondta a gárda vezetője.

A park végén, ott ahol az arborétum találkozik a világgal, áll egy vén tölgy. A törzse olyan vastag, hogy nyolc gyerek összekapaszkodva is alig éri át. Az igazgató vicces megjegyzése szerint 612 éves, hiszen amikor Gencsapátiba jött, a fa korát 600 évesre becsülték, és ő 12 éve van itt. „Őre a tájnak" — mondta. Én azonban az életerő jelképét láttam benne. Mintha példájával akarná biztatni a gyerekeket — akik Gencsapátiban otthonra találtak, de a lelkük mélyén még fájó sebeket is viselnek —, hogyha az életre jól felkészül valaki, vihar, baj, bánat ellenére talpon marad, boldogulni képes.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

OTTHONOM
AZ OTTHON

KEDVES ISMERŐS

A »BÉKA-KIRÁLY«

Alain Prost, azaz a „Béka", pályafutása során két nagyobb fricskát is kapott már a szerencse istenasszonyától. Ragyogó győzelmi sorozatok, zsinórban nyert Grand Prix-k után feladott futamok, motorhibák, gondok az üzemanyag-adagolóban, meglazuló csavarok a futóműnél. S az eredmény? Prost 1983-ban kettő, 1984-ben pedig mindössze fél ponttal szorult a vb második helyére.

Pedig ezt a pöttöm franciát nagyon megszerette a Forma 1 közönsége. A megannyi rajongó szívesen látta volna már őt a dobogó legmagasabb fokán. Ha megjelent, esetleg csak az öregek, a nagy vetélytársak éreztek valami enyhe idegességet. Merthogy gyors és erőszakos versenyző, de erényei közé tartozik a remek taktikai érzék, s a kifinomult vezetési technika is. Különösen erre az utóbbira figyeltek fel a szakemberek akkor, amikor Prost még csak a Forma 1 „óvodájában", a gokartversenyeken ült a volán mögé. Húszéves korában már nem talált legyőzőre, megnyerte a francia bajnokságot, majd az Eb-t is. Ezzel felvételizett tulajdonképpen a franciaországi „Winfield Racing Drivers Scool"-ba, a híres autóversenyző-iskolába, ahol néhány foglalkozás és némi gyakorlás után már nem is tudták, hogy a Béka most tanuljon, vagy inkább tanítson-e . . .

Huszonöt esztendős korában futotta élete első Forma 1-es futamát a McLaren csapat kocsijában. A következő esztendőben a Renault színeiben állt rajthoz, később azonban visszatért a McLaren istállóhoz, s az ő autójukkal nyert végre világbajnokságot 1985-ben, majd 1986-ban. Teljesült élete álma. De hát harminckét évesen annyit álmodik még az ember . . . Prost, a szegény családból származó francia fiú, világhírű autóversenyző lett. Népszerűségét nyilván még az is növeli, hogy ő kommentálja a francia televízió Farma 1-es futamokról készített filmjeit.

Prost álmodik. Például az 1987-es vb aranyérméről. Tett is már egy lépést felé: Brazíliában megnyerte az idei esztendő nyitó futamát. És Prost tovább álmodik. Arról, hogy kis szülőfalujában újra hátba vágja egy régi haver: Na, mi van, Béka?!

PAJTÁS
ALAIN
PROST
Marlboro
WORLD CHAMPIONSHIP TEAM

Nahát, ilyen is lehet egy magyaróra?

A VARÁZSLAT SIKERÜLT!

Havas Judit, a művész-tanárnő

— Miért volt rendhagyó ez az irodalomóra? — kérdezte Stern Edit.

— Miért nem ilyen minden magyaróra? — sóhajtott Mátrai Olga.

— Így, játékosan, vidáman, dalolva minden könnyebb — tette hozzá lelkesen Szűcs Gabriella.

Nem vitattam, de azért kíváncsian megkérdeztem: és a tudásról hogyan adnátok számot?

— Ha a tanár megismer bennünket, s látja, ki milyen aktív, ki hogy mozdul, kinek milyen élénk a fantáziája, ki hogyan tudja kifejezni érzelmeit szavakkal, ki hogyan tudja tolmácsolni a költők gondolatait... nem igaz, hogy ne érezné meg, melyikünk hányast érdemel — magyarázták egyszerre többen is.

No, igen. Ha meggondolom, hogy a tanórákról általában zsibbadt fejjel, kicsit gyűrötten tódulnak ki a gyerekek a folyosóra, erről az irodalomóráról pedig lelkesen röppentek ki, mert ez olyan elragadó volt, be kell látnom, van igazság a gyerekek érveiben.

Vadrózsák lobognak

1987. április 15., Szófia utca 22. A Karikás Frigyes Általános Iskola ötödikesei lezúdúlnak a meredek lépcsőkön a félhomályos pinceklubba, ahol Havas Judit, a művész-tanárnő várja őket. (Előzőleg az asztalt már „bedíszletezte" könyvekkel.)

A „székfoglaló" egy vers, Király László elvont, mély-

értelmű gondolatai az anyanyelvrről.

A gyerekek összeráncolt homlokkal koncentrálnak, ennek ellenére a felét sem értik, de valamit megéreznek belőle, s ez kezdetnek éppen elég.

A vers ragyogó szigetéről indulunk, s a Bartók gyűjtötte népdal útján „Elindultam szép hazámból" úgy lehet előbbre lépni, hogy mentünkben máris hazaérkezünk. A jól ismert tájon vadrózsák lobognak, rokolyák ringanak, találós kérdések, mondókák muzsikálnak és lelket bűvölnek a népmesék, balladák. És máris megteremtődik az az igézet, ami az önfeledt játék feltétele.

Ahogy a holló átváltozhat tündérré, úgy Nagy Laci is átváltozhat aranyalmafává, Letenyei Móni tündérszép Ilonává, Molnár Tamás Árgyélussá, Ecet Anikó pedig boszorkánnyá. Ilyen egyszerű ez. Tessék átlényelgülni, és a történet ismeretében tessék megnyilatkozni. Szépen, kifejezően, színesen beszélni, persze nem könnyű. Kínlódnak is, kuncogtak is zavartan, de mire az ördögfiókák marakodására kerül a sor, elfelejtik zavarukat, és Árgyélus úgy lendíti vállára a csodaköpenyt, hogy el is röpül vele.

A varázslat sikerült. Amikor Judit néni befejezi az órát, és szépen illedelmesen elköszön tőlük, hunyorogva-mosolyogva ocsúdnak. Mi volt ez? Tanóra? Hát így is lehet? Mennyi mindent megtanultunk észrevétlenül, és mennyien feleltek észrevétlenül.

— Ha osztályoznom kellene, tudnám, ki hányast érdemel — mondta Havas Judit, és elégedetten sóhajtott.

— Aki így tud bűvölni a verssel, aki így tud hatni — mondtam én, és megkérdeztem, miért nem a világot jelentő deszkákat választotta?

— Olyan pedagógus akartam lenni, aki egyben előadóművész is — felelte egyszerűen.

— A kettő összefügg?

— Nálam igen.

A személyiség varázsa

— Fantasztikus lenne, ha minden irodalom- és történelemtanár egyben előadóművészi vénával is rendelkezne.

— Ha rajtam múlna, én a tanári szakra felvételizők számára kötelezővé tenném, hogy a vizsgán feolvassanak egy verset vagy egy prózai részletet. Ebből meg lehetne ítélni, milyen a jelölt fellépése, kontaktust teremtő készsége, hogy képes-e arra a szuggesztív kisugárzásra, melynek segítségével elbűvölheti, és magával ragadhatja a gyerekeket. Valahogy így lehetne leméri a személyiség varázsát.

— Mi lenne, ha előadóművész-tanárok oktatnák a tanulókat az iskolában?

— Az csoda lenne.

— No, igen. Persze csodák nincsenek, van viszont elég sok unalmas, száraz tanóra, amikor a gyerek csak fél füllel figyel, a másik fülével a közelében szemtelenkedő légy zümmögését hallgatja. Ön elvégezte az egyetemen az irodalomtanári és a könyvtárosi szakot. Meg sem fordult a fejében, hogy elmenjen valamelyik iskolába tanítani?

— Nem gondoltam rá. 1975-ben megszereztem az előadóművészi engedélyt, s azóta a saját „tantervem", fantáziám szerint tanítok, mindig ott, ahova hívnak.

— De azért valamelyest kapcsolódik a mindenkori tananyaghoz?

— Természetesen. Az iskolákban megtanulandó témakörökre építem a „műsoromat", hogy a gyerekek ne csak „gyalogolni", hanem röpülni is megpróbáljanak.

Addig, amíg az iskolákban nem lesz minden magyaróra színes, érdekes, lebilincselő, addig mindig szükség lesz a Havas Juditokra, akik sajátos tanári pályát szabtak önmagukra. Ő maga egy tanítási évben körülbelül 30-40 irodalomórát tart a fővárosban és vidéken; iskolákban és művelődési házakban, pinceklubokban és úttörőházakban.

Egyszer az is megtörtént vele — egy vidéki művelődési házban —, hogy miközben Sinka István versét mondta, elaludt a villany. Ő ezt nem vette tudomásul, tovább mondta a költeményt. És a moccanatlan csendben egyszerre mintha oszladozni kezdett volna a sötétség . . .

Magyar Katalin
Fotó: Kresz — Wagner Margit

VIZSGÁZIK A KÉPERNYŐ

(Televíziós gyermekműsorok és gyermekfilmek szemléje Kőszegen)

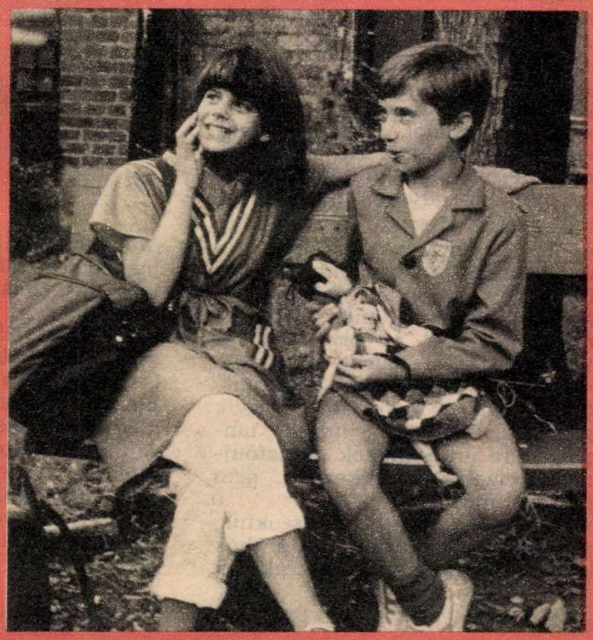

Egy jelenet a Kicsi a Bors tizedik részéből, a Vacak és Nulla című epizódból

Ez lesz sorban a hetedik. Hogy az előző hatból menynyi haszna van a szakmának, hogy az ott elhangzott vitákból, tapasztalatcserékből mennyit profitáltak az alkotók, azt képtelenség lenne leméri, vagy megmondani. Nyilvánvaló, hogy a most megrendezésre kerülő VII. szemle után is nagyjából ugyanolyanok lesznek a gyermekműsorok, mint annak előtte. De csak nagyjából! Mert hát annyi szakmabeli, annyi rendező, operatőr, író és dramaturg között forgolódva, vitázva, képtelenség, hogy az ember fejéből ne pattanjanak újabb ötletek, képtelenség, hogy ne jusson az eszébe semmi, ami előremozdíthatná a gyermekfilmek, gyermekeknek szóló tévé-játékok, dokumentum műsorok ügyét. S hogy ezekben a vitákban milyen alkotások kerülnek majd a „bonckés" alá Kőszegen május 18. és 23. között, abból ízelítőt kaphattok ti is. A televízió a szemle következő filmjeit tűzte műsorára:

Május 18.: Én táncolnék veled (A csárdás); Az eltüsszentett birodalom; Frakk (A kiskutya pizsamája); Miért nem dalol az uborka?; Akarsz-e bohóc lenni?; Hogyan született a bohóc?

Május 19.: A fantasztikus nagynéni I–II.; Felelj szépen, ha kérdeznek; Karácsonyi muzsika; Perpetuum mobile (Játék és valóság); Kicsi a bors (A Vacak és a Nulla); Bolonduska Ivanuska; Micike és az angyalok; Leó és Fred; Fürkész történetei (Az alma); Lexikon (Az élőlény); Csudakarikás.

Május 20.: Utazz velünk Magyarországon! (Somogyi tájak); Telemim (Arc-álarc); Kincses Klárafalva; Tangram (Játék hét elemmel); Ha lenne egy szamaram; Levegőnk; A világ legrosszabb gyereke; Beszédművelés I.; Sebaj Tóbiás (A robot); A muzsikás kismalac; Cimbora különkiadás (A felvilágosodás); Hosszú szökés.

Bármibe fogadjuk, hogy a zsűri megint nehéz helyzetben lesz. És ez a mi szerencsénk!

DIÁK VOLTAM ALGÉRIÁBAN

Édesapám két évig Algériában dolgozott egy kis városkában, Mohamaddiában. Az öcsém és én ott jártunk iskolába. Életkorunk szerint az öcsémnek első, nekem negyedik osztályba kellett volna menni. A francia nyelvet azonban csak negyediktől oktatják, ezért — korkülönbségünk ellenére — mindketten egyszerre két osztályban tanultunk. Arabból elvégeztük az 1. és 2., franciából a 4. és 5. osztályt.

Szép iskolába jártunk, a fizikus Marie Curie-ről nevezték el. Alacsony, kerek épület, a közepén nagy udvar, narancsfákkal. Az első alkalommal félszegen mentünk be az iskolakapun, az udvaron nagyon sok fekete gyerek játszott, de amint beléptünk, kíváncsian fordultak felénk. A tanításban sok minden különbözik az itthonitól. Például az, hogy ott nem csengetnek. Libasorban bevonultunk az osztályba, és mivel órák közti szünet nem volt, 8—11-ig egyfolytában tanultunk. Amint a tanárnő befejezte az egyik anyagrészt, átváltott a másik tantárgyra. Az arab diákok mutatóujjukat felemelve jelentkeznek, nem úgy, mint mi.

Néhány hét alatt megszoktuk, hogy az első óra hittan. Az arabok Allahot tekintik istenüknek, akinek

Mohamed volt a prófétája. A mohamedán vallást — más néven iszlám — Mohamed alapította a VII. században, az addig ismert vallások elemeinek felhasználásával. Tanításait a Koránban foglalta össze. Mi is imádságokat tanultunk a Koránból. A második órán a gyerekek szókincsét akarták a nevelők gyarapítani. Feltettek három képet a táblára, s mesélnünk kellett arról, hogy mit látunk a képen. Kezdetben nem nagyon szerettük ezt a tantárgyat, mivel nem tudtunk arabul, nem tudtunk beszélni a képekről. Olvasni és írni elég hamar megtanultunk. Ők jobbról balra írnak. A matematikát nagyon alacsony fokon tanítják. A tanár elég sokat vesződött a gyerekekkel, amíg az ujjukon ki tudták számolni, hogy mennyi 3×2. Tornaóra nem volt. Egyes tantárgyak előtt elénekeltünk egy-egy dalt — énekóra helyett. Sokszor előfordult, hogy a tanárnő kiment a tanteremből. Ilyenkor kiküldött a táblához egy kislányt, hogy csöndben tartsa a többieket. Nálunk ez a hetes dolga. Csakhogy a tanárnő a kislány kezébe adta a gumibotját, amelynek a közepe általában fa, hogy a rosszalkodókat verje meg. A fegyelem nagyobb, mint Magyarországon, a gyerekek nem kiabálnak bele az órába. Házi feladat nincs, a gyerekek otthon elő sem veszik a tankönyvüket. Nem is nagyon tehetnék, mert a legtöbb családban kiküldik a gyerekeket az udvarra, az utcára, hogy ne lábatlankodjanak otthon, hiszen a kisebbekkel sok a gond. Nem kaptunk nap mint nap osztályzatot. Minden hónapban kiosztották a bizonyítványt, amelyben a 10/10-től az 1/10-ig szerepeltek a jegyek. Algériában rangsorolják a tanulókat. Mi például 43-an voltunk az osztályban, ezek között volt első, huszonötödik stb. S bár nálunk a követelmények nagyobbak, mégis jó volt hazatérni, s újra itthoni diáknak lenni.

Keller Mónika,
Budapest, 7. osztályos tanuló

MERÉNYI GÁLA

Hetedik alkalommal rendezték meg a dunaújvárosi Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskolában a Merényi teremlabdarúgó bajnokságot. A focigálát Merényi Lajos, a kiváló pedagógus emlékére rendezik, aki sokat tett a város sportéletének fellendítéséért. E versenyek célja a sportbarátság ápolása, és a labdarúgás népszerűsítése. A kupa elnyeréséért versenyeztek a város iskoláinak kisdobos- és úttörőválogatottjai, illetve már hagyomány, hogy az ország különböző részeiből is hívnak meg iskolákat. Itt voltak például a legutóbbi úttörő-olimpia döntőjében szerepelt csapatok is. A diákok szívonalasan rendezett versenyen mérhették össze tudásukat és szívélyes vendéglátásban volt részük. A kupát végül is a nyíregyházi 4. számú iskola vitte el, a gólkirály a zalaegerszegi Kovács Tamás lett, a legjobb kapusnak a hazai Tatár József bizonyult, a legtechnikásabb játékosnak pedig a szintén dunaújvárosi Nagy Pétert hirdették ki.

PEPITA CSATA-TEREK

Hódmezővásárhely sakkéletéről keveset hallani, pedig ez az alföldi város sokat tesz az ifjú tehetségekért. A Radnóti Miklós Úttörőházban a hetvenes évek eleje óta működik sakk szakkör. Itt „bontogatta szárnyait" Tolnai Tibor nemzetközi mester is, aki 1973-ban Törökszentmiklóson úttörő-olimpiai bajnok lett, ám a helyi sakkozás ma Grószpéter Attila nemzetközi nagymesterre a legbüszkébb. A múlt sikerei ösztönzőleg hatnak a jelenben is. Kovács Ildikó kétszer, húga Andrea egyszer szerepelhetett a zánkai döntőkön. A fiúk közül Tatár Kiss Szabolcs, Kelemen István és Borbély László a legtehetségesebbek. Botka Péter, érettségi előtt álló gimnazista pedig ifivezetőként a sakk szakkör mindenese. Első osztályú sakkozó, rendszeresen foglalkozik a szakkörösök felkészítésével. A József Attila iskola ad helyet évről évre a város és a megye legrangosabb úttörőrendezvényeinek. Máig büszkék vagyunk arra, hogy nálunk rendezték 1975-ben a XI. Nyári úttörő-olimpia országos versenysorozatát, melynek rendezését 1980-tól a Balatoni Úttörőváros vette át. Bronsteinnel, az egykori nagymesterrel vallom én is: „A sakk az alkotás magasrendű egyéni területe." Ehhez még hozzátehetjük, hogy mindez alkotó közösségben még érdekesebb.

Szigeti János,
szakkörvezető

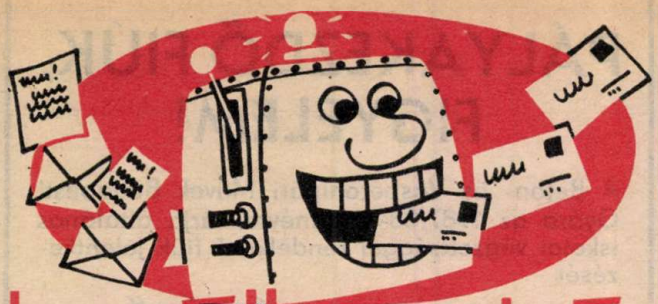

levélbontó

LEVÉLBARÁTSÁG

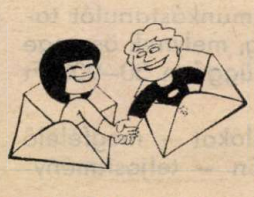

HETEDIKESEK LEVELEIT VÁRJÁK: ILLÉS ERIKA, Hejőpapi, Damjanich u. 40. 3594; PÁL ERIKA, Sárkeresztúr, Zalka Máté u. 1. 8125; BUSA BEATRIX, Kiskunfélegyháza, Szeder u. 32. 6100; FATHER ÉVA, Gyarmat, Magyar u. 43. 8545; MAKLÁRI ERZSÉBET, Nyírlövő, Vöröscsillag u. 30. 4632; BAKOS ILONA, Nagytárkány, Kossuth u. 11. 8474; DEÁK KRISZTINA, Gátér, Petőfi S. u. 57. 6111; SÍPOS KLÁRA, Tiszagyenda, Szabadság u. 34. 5233; CSERI ÁGNES, Székesfehérvár, Palotai u. 14. 8000; MEGGYES SZILVIA, Székesfehérvár, Palotai u. 59. 8000; MAKOVICS MELINDA, Eger, Sáncalja u. 10. 3304; KISS SZILVIA, Hévízgyörk, Ady E. u. 119. 2192; SITI ERIKA, Kisar, Újélet® u. 2. 4921; BUKOVICS ERZSÉBET, Vértessomló, Szabadság tér 11. 2823; RIGÓ MELINDA, Vértessomló, Szabadság tér 4. 2823; ZAJÁROS ANETT, Alsózsolca, Dózsa Gy. u. 49. 3571; SZENES ERIKA, Kántorjánosi, Hunyadi u. 32. 4335; RIGÓ MÓNIKA, Kóny, Táncsics u. 7. 9144; GÉMES ANIKÓ, Gátér, Dózsa Gy. u. 7. 6111; LAKATOS ERZSÉBET, Bagamér Nagybercsényi u. 12. 4286; TÖRZSÖK TÜNDE, Igal, Dózsa-telep 22. 7275; NYITRAI SZILVIA, Forró, Nyárfa u. 46. 3849; WEILL ERIKA, Pécs-Vasas, Hajadon u. 3/1. 7692; NESZVECSKÓ SZILVIA, Bácsalmás, Széchenyi u. 17. 6430; MANDLIK ANGÉLA, Forró, Fő u. 43. 3849; GUTMAN KATALIN, Bezenye-Paprét, Radnóti u. 13. 9223; PALLA ANIKÓ, Jászárokszállás, Béke u. 8/a 5123; VARGA ANNAMÁRIA, Győrszemere, Temető u. 9. 9121; PISZÁR ANDREA, Gyulaháza, Petőfi u. 3. 4545; TÓTH ENIKŐ, Aszód, Falujárók u. 5/16. 2170; VÁRADI VIKTÓRIA, Kisbucsa, Béke u. 14. 8926; WANDRACSEK TAMÁS, Szigetbecse, Makódi u. 4. 2321; DÁVID DÓRA, Jászalsószentgyörgy, Hold u. 52. 5054; ALBERT ANIKÓ, Hadháztéglás, Kossuth u. 141. 4243; VARGA VIKTÓRIA, Székesfehérvár, Sütő u. 12. 8000; ASZÓDI STEFFI, Hévízgyörk, Vörösmarty u. 15. 2192; BÁGYON PÉTER, Galgaguta, Béke u. 6. 2686; KOÓS PIROSKA, Karcag, Madách u. 9. 5300; KÓRÓDI ANNA, Karcag, Tompa u. 8. 5300; JÁNOSI ERIKA, Érpatak, Honvéd u. 63. 4245; LENDVAI EDIT, Lakitelek, Toldi u. 7. 6665; TÓTH SZILVIA, Szombathely, Váci u. 62. 9700; CSEH ROLAND, Nagyréde, Zöldfa u. 10. 3214; SZÉKELY GABRIELLA, Debrecen, Böszörményi u. 77. 4032; KOVÁCS MAGDOLNA, Fancsal, Fő u. 16. 3855; FALUSI HAJNALKA, Nagyatád, Rákóczi u. 6. 7500; SCHNEIDER ANDREA, Tahitótfalu, Rákóczi u. 91. 2021; TÓTH KATALIN, Gyulaháza, Dózsa Gy. u. 11. 4545; KOZMA ILDIKÓ, Sopron, Felszabadulás u. 24. 9400; MACZÓ ZSUZSA, Monok, Szabadság u. 1. 3905; GYURIKA ANDREA, Vanyarc, Kossuth u. 95. 2688.

FELHÍVÁS!

CSAPATOK, FIGYELEM! INDUL A KENGURU-PRÓBA!

A Gyermekrádió áprilisi Kenguru műsorában már hallhattátok a felhívást, miszerint:

Az elkövetkezendő hetekben rendezzétek meg iskolátokban

a KENGURU-PRÓBÁT!

Három korcsoportban mérjétek össze ügyességeteket:

az I. korcsoportban az 1973–74-ben született versenyzők,

a II. korcsoportban az 1975–76-ban születettek,

a III. korcsoportban pedig az ennél fiatalabbak vetélkedjenek.

A verseny szervezői **július 1-ig írják meg** a korcsoportok első három helyezettjének nevét, születési évét, pontszámát és iskolájának címét **a Pajtás szerkesztőség címére!**

Az országos nagypróbát a nyárutón a fővárosban rendezzük, meghívásos alapon. A meghívókat az iskolába küldjük el. Emlékeztetőül közöljük a versenyszámokat és a pontozás módját.

KISLABDAHAJÍTÁS CÉLBA: 10 méter távolságra 5 dobás egy zsámoly borított felületére. Minden találat 20 pontot ér.

60 MÉTERES FUTÁS: annyi pontot lehet szerezni, ahány tizedmásodperccel jobb az eredmény 20 mp-nél. Pl. egy 10 mp-es teljesítmény 100 pontot ér.

HELYBŐL TÁVOLUGRÁS: a cm-ben mért eredményt osszátok el kettővel, a kapott érték lesz az érvényes pontszám.

10 PERCES FUTÁS: az ez idő alatt megtett, méterekben mért távolságot osszátok el tízzel! Pl. 2000 m lefutása 200 pontot ér.

KÖTÉLHAJTÁS (ugrókötelezés): egy percig kell – lehetőleg folyamatosan – áthajtást végezni. 15 mp-ig a bal, 15 mp-ig a jobb láb alatt előre, 15 mp-ig páros lábbal előre, 15 mp-ig ugyanígy hátrafelé hajtva a kötelet. A pontszámot az 1 perc alatt teljesített áthajtások száma adja.

VIDÁM VERSENGÉST, NAGYSZERŰ KÜZDELMEKET KÍVÁNUNK!

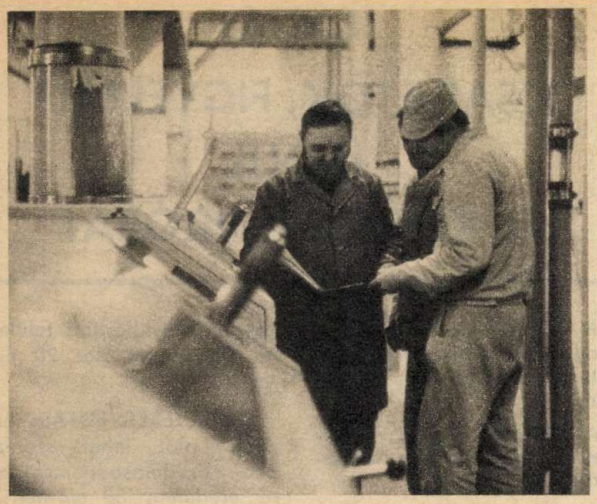

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Ha még nem erős bennetek az elhatározás az általatok választott pályát illetően, vagy nem nyertetek felvételt valamilyen okból a kiválasztott iskolába, gondolkozzatok el az általunk javasolt lehetőségeken.

Várunk benneteket **a malomiparba molnár szakmunkástanulónak.** A molnárok a malom- és keverőüzemekben dolgoznak, a búza őrlésével és a keveréktakarmányok gyártásával foglalkoznak.

A molnár szakmunkásképzés Budapesten a Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben folyik. Címe: Budapest, Népköztársaság útja 63–65. 1062.

Az igénylők részére az iskola igen jól felszerelt kollégiumot biztosít.

Vállalatunk a tanulókkal ösztöndíj-szerződést köt, melynek összege az évfolyamtól függően 800–1000 Ft/hó. Ehhez az elért tanulmányi eredmény alapján, valamint az iskola javaslatára pótlékot is fizetünk.

Ingyenes étkezést, tanfelszerelést, védőruhát és üdülési lehetőséget biztosítunk. Várjuk jelentkezéseteket!

Címünk: Budapesti és Pest Megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat, személyzeti és oktatási osztály, Budapest IX., Vaskapu u. 41. 1097.

Telefon: 130–070 vagy 135–280/127-es mellék.

PÁLYAKEZDŐ FIÚK, FIGYELEM!

A Beton- és Vasbetonipari Művek Budapesti Gyára az 1987/88-as tanévre várja általános iskolai végzettséggel rendelkező fiúk jelentkezését

VASBETONKÉSZÍTŐ, GÉPLAKATOS, VILLAMOSGÉP-SZERELŐ

szakmák tanulására.

Mindhárom szakmában 3 év a tanulmányi idő.

A képzés ideje alatt a szakmunkástanulót tanulmányi ösztöndíj illeti meg, melynek összege a tanulmányi eredménytől függően 50–900 Ft lehet havonta.

A III. éves szakmunkástanulókat – megfelelő tanulmányi eredmény esetén – teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A fentieken kívül gyárunk társadalmi szerződés esetén az 500 Ft alapösztöndíjon felül – a tanulmányi eredménytől függően – 100–500 Ft/hó pótlékot fizet.

A vasbetonkészítő szakmát tanuló fiúk további 200 Ft kiemelt szakmai pótlékot kapnak.

Szakmunkástanulóinkat havonta 260 Ft ösztöndíj-kiegészítés is megilleti.

A felsorolt anyagi juttatások összege közepes tanulmányi eredmény esetén 1100–1700 Ft között lehet.

Napi 4 Ft-ért ebédet biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idején a gyárban.

Szükség esetén kollégiumi elhelyezésre is van lehetőség.

A szakmunkásvizsga sikeres letétele után 4800–6000 Ft a kezdő szakmunkások keresete. A vállalat a törzsgárdatagságnál a tanulóéveket is beszámítja.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Sportolási, üdülési lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet levélben vagy személyesen.

Cím: BVM Budapesti Gyára, személyzeti és oktatási osztály, Budapest XI., Budafoki út 215. 1117.

Levélcím: Budapest, Pf.: 47. 1502.

Telefonszám: 252–810.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

BVM®

A Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat pályaválasztási tájékoztatója

Kedves Szülők! Kedves Pályaválasztó Fiatalok!

Vállalatunkhoz az 1987. szeptember 1-jén induló tanévre az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

magasépítőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezet-lakatos, vízszigetelő-tetőfedő, építőgépszerelő, műkőkészítő, bádogos, valamint épületvillamossági szerelő (csak budapestieknek.)

Vidékiek részére kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíj (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 210-900 Ft. A III. évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőség.

Társadalmi ösztöndíj-szerződés esetén: 700—1000 Ft alapösszeget és tanulmányi pótlék címén a 3, 4, 5-ös tanulók részére 30, 40, 50 %-ot fizetünk havonta.

A fentieken kívül a tanulmányi eredmény és a gyakorlati munka figyelembevételével jutalmazzuk tanulóinkat. Személyes jelentkezés esetén a „Szakoktatás"-t kérjük felkeresni (Budapest, XXI., Rákóczi F. u. 195.). Megközelíthető a Boráros tértől gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk: Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat, személyzeti és oktatási osztály

Budapest, XXI., Csepel, Kiss János altábornagy u. 19-21. 1211.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—1988-as tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat **fonó és szövő:** fiúkat **textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV.
FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft, a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.
Juttatások: 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); ingyenes kollégiumi elhelyezés; iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát térítésmentesen adunk; évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el. A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688.

FIATALOK! JELENTKEZZETEK SZAKMUNKÁSTANULÓNAK A CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁRÁBA! BIZTOS JÖVŐ – BIZTOS MEGÉLHETÉS!

SZERETETTEL VÁRUNK BENNETEKET

esztergályos, marós, köszörűs, géplakatos, fényezőmázoló, erősáramú berendezés szerelő szakmunkástanulónak;
valamint esztergályos, géplakatos, szerszámkészítő, erősáramú berendezés szerelő szakközépiskolai tanulónak.

Képzési idő:
— szakmunkástanulóknak 3 év;
— szakközépiskolásoknak 4 év + 1 év technikusképző.

A képzés utolsó évében vállalati költségen lehetőség van a számjegy-vezérlésű gépkezelői tanfolyam elvégzésére. A vállalat a tanulóknak a felemelt tanulmányi ösztöndíjon felül havi 500—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosít. Pályakezdőknek a belépésnél 3000 Ft támogatást adunk.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik 1987-ben fejezik be az általános iskola nyolcadik osztályát.

Jelentkezéseket esztergályos, marós, köszörűs, és géplakatos szakmákra 1987. augusztus 1-ig elfogadunk.

Vidékieknek kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

Érdeklődni lehet a tanulmányi csoportnál a 131-860, vagy 136-880/36—69-es telefonon vagy levélben.

Címünk: Csepel Művek Szerszámgépgyár,
Budapest, Pf.: 91. 1751

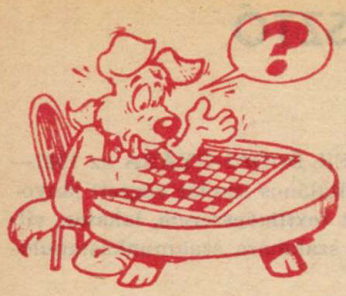

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

Beküldési határidő: május 21.

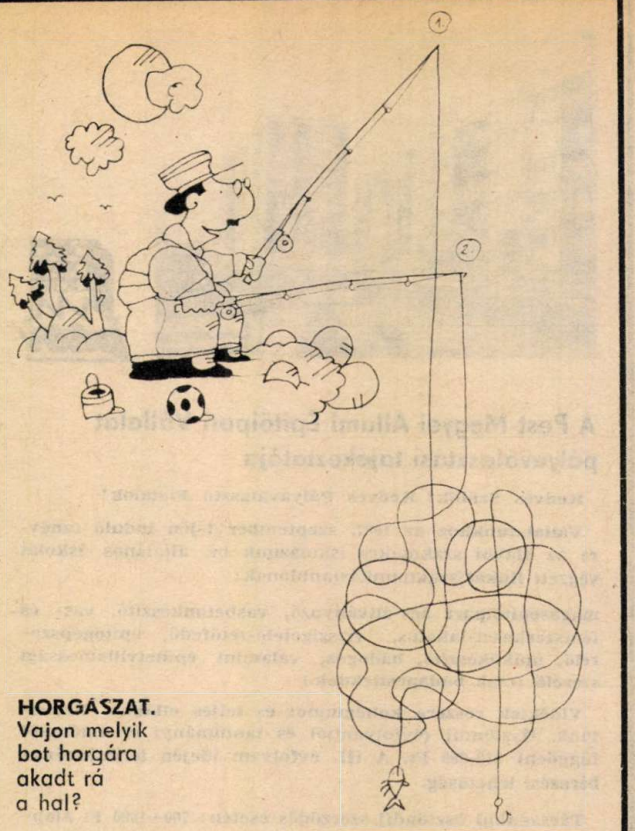

HORGÁSZAT. Vajon melyik bot horgára akadt rá a hal?

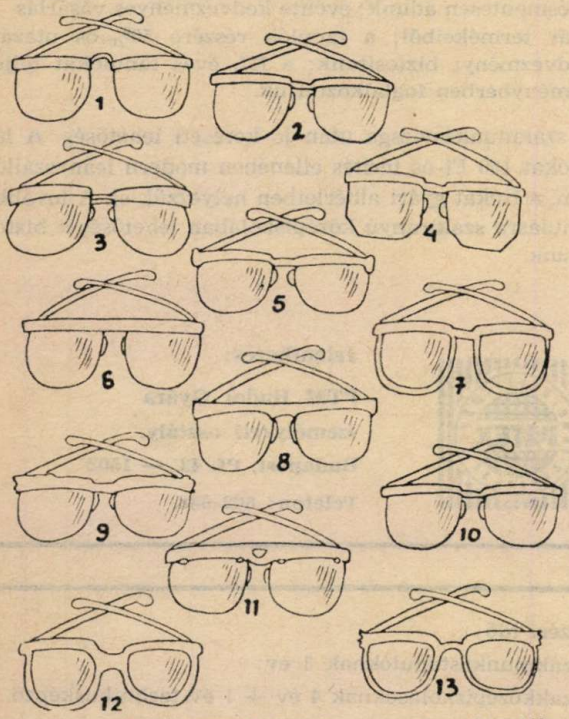

A SZEMÜVEGEK KÖZÖTT két teljesen egyformát találsz. Melyek azok?

MEGFEJTÉSEK: Az 1987/16. szám Töprengőjében megjelent rejtvények megfejtései: Keresztrejtvény: Kürtgyarmat, Tarján, Kér, Keszi, Megyer, Jenő, Nyék. – Képaláírás: Együtt könnyebb. – Tetraéderek: a 3-as nem jó. – Történelmi pillanat: A felvétel az Erzsébet híd avatásán készült, a hidat 1964. november 20-án adták át a forgalomnak.

HÁNY KOCKA hiányzik a rajzról?

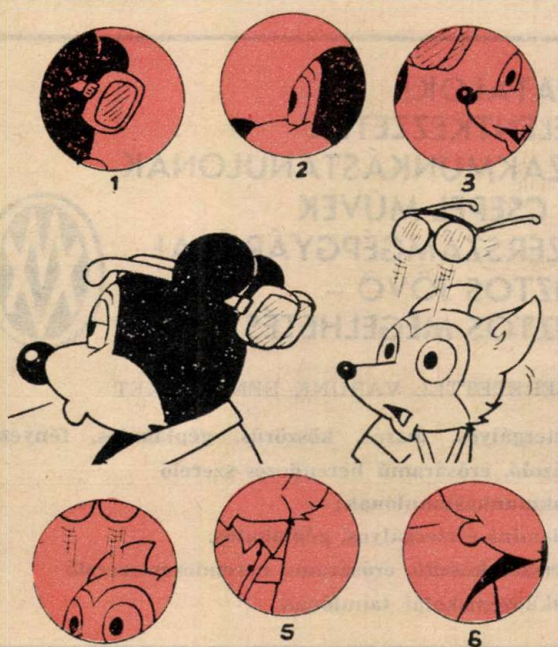

CSAK EGY RÉSZLET egyezik meg a középső rajz megfelelő részével. Melyik az?

SAKK

A február 26-án megjelent feladvány megoldása: 1. Vf6 b2†! A fekete király a sakk után négy, átlósan fekvő mezőre léphet ki, de a második lépésben mindig mattot kap. A helyes megfejtést beküldők közül jutalmat kapnak: Bánhidi Szabolcs, Kaposvár, Fekete Antal, Hajdúdorog, Rékási Zsolt, Baja és Suszter Mónika, Tiboldaróc.

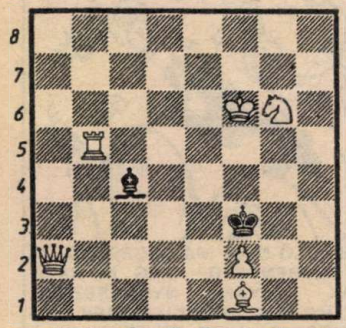

Mai feladványunk is két (2) lépéses. Keresd meg a kulcslépést (egy kicsit eldugta a szerző!), és csak ezt küldd be!

Legutóbb Portisch nagymestert köszöntöttük ötvenedik születésnapja alkalmából, s kívántunk neki további sikereket. Örömmel közölhetjük, hogy ez a kívánságunk már teljesült is. Legutóbbi nyert játszmái közül bemutatunk egyet. Neves nagymester volt az ellenfél, aki már egyszer szovjet bajnokságot is nyert!

Beljavszki Portisch L.
Reggio Emilia, 1987.
— Caro-Kann védelem

1. e4 c6 2. c4. A szokásos lépés 2. d4, e folytatás célja, hogy a játékot a vezércsel változataiba terelje. 2. — d5 3. cd5: cd5: 4. ed5: A világos állásban a d4-gyalog egyedül álló, elszigetelt maradt, viszont a tisztek számára nyílt vonalak kínálkoznak. 4. — Hf6 5. Hc3 Hd5: 6. Hf3 e6 7. d4 Fe7 8. Fd3 Hc6 9. 0—0 0—0 10. Be1 Ff6 11. Fe4 Vd6 12. Hb5 Vb8 13. g3. Terve nyilván 14. Fd5: ed5: 15. Ff4, de erre nem kerül sor. Viszont a h3-on keletkező lyuk később bajok okozója lesz. 13. — Fd7 14. Hc3 Hce7 15. Fd5:. Ez a lépés nem bizonyul jónak, mert a világos táborban meggyengülnek a fehér mezők. 15. — Hd5: 16. Hd5: ed5: 17. Fg5 Fg5: 18. Hg5: Vd8 19. Hf3 Vb6 20. Vd2 Bfe8 21. He5 Fh3 22. Be3. Ez egészen jó lépésnek látszik, mert g3—g4-gyel futófogás fenyeget, és Bae1-gyel kielégítő pozíciós folytatás is kínálkozik. Portisch azonban résen van. 22. — f6 23. Bb3. Jobb lett volna az egyszerű Hf3, amire sötét állása kedvezőbb ugyan, de világos nincs komoly bajban. 23. — Va6! 24. Hd3 g5! Nem engedi meg a Hf4-es ellenjátékot! 25. f3 Be7 26. Hf2 Be2! 27. Vb4 Bc8! A kép pár lépés alatt gyökeresen megváltozott. A fekete futót nem lehet ütni, mert arra sötét Bc8—c2-t lépi s rövidesen mattol. Nem segít 28. Vb7: sem Va6—e6 miatt, ami után nemcsak az előbbi Bc3—c2, de még erősebben Be1†! is fenyeget. Világos állása teljesen reménytelenné vált, ezt belátta Beljavszki is, és itt a játszmát feladta. — Nagymesterünk megint remekelt!

FÖLDEÁK ÁRPÁD

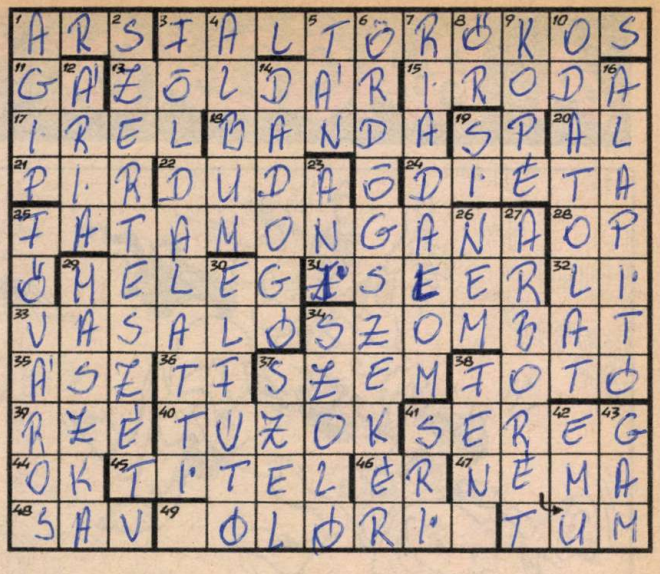

VÍZSZINTES: 1. ... poetica. 3. Várvíváshoz használt ókori hadigép. 11. Libabeszéd. 13. **Késő tavaszi és nyári árvizek népszerű neve.** 15. Hivatali helyiség. 17. Fonalat erősít. 18. Népi zenekarra is mondják. 19. Svéd és portugál autójelek. 20. Rangjelző. 21. Arcot színesítheti. 22. Népi hangszer. 24. Kímélő étrend. 25. **A délibáb közismert olasz neve.** 28. Zeneművek előtt álló rövidítés. 29. Ilyen idő van nyáron. 31. Csokoládémázzal bevont, lekvárral töltött sütemény. 32. Római 51. 33. Szabók kéziszerszáma. 34. A hét egy napja. 35. A legerősebb kártyalap. 36. Testnevelési Főiskola. 37. Érzékszerv. 38. Fénykép. 39. Kevert réz! 40. **Főleg az Alföldön élő, nagy testű madár.** 41. Had. 44. A tett rugója. 45. Jugoszláv város a Duna és a Tisza egyesülésénél. 46. Vércsatorna. 47. Hangját sem lehet hallani. 48. Maró folyadék. 49. Színhatás.

FÜGGŐLEGES: 1. Üzemanyag márka. 2. Szanaszéjjel. 3. Metró. 4. A vízsz. 38. sz. alattit ragasztjuk bele. 5. Talán rövidebben. 6. **Fehér kóró, a szél ide-oda kergeti a mezőn (szamárkóró).** 7. Zűrzavart okozó ijedtség. 8. Silbak. 9. A Skála tévésztrárja. 10. Arra a helyre hátrál a vonat. 12. Operákban hallhatjuk. 14. Beszédhibás. 16. Szervezetet, intézményt létesít. 19. Téli sport. 23. Becézett női név. 25. Pl. Budapest, Bécs, Róma. 26. Tagadószó. 27. Botanikuskert. 29. Álarc, régiesen. 30. Tovaszaladó. 34. Magánszám. 37. Kenyeret vág. 38. A magasban. 41. Összevissza sír! 42. Ausztráliai strucc. 43. Elvetjük, de fordítva!

Beküldendő a vízszintes 13., 25., 40. és a függőleges 6. számú sorok megfejtése.

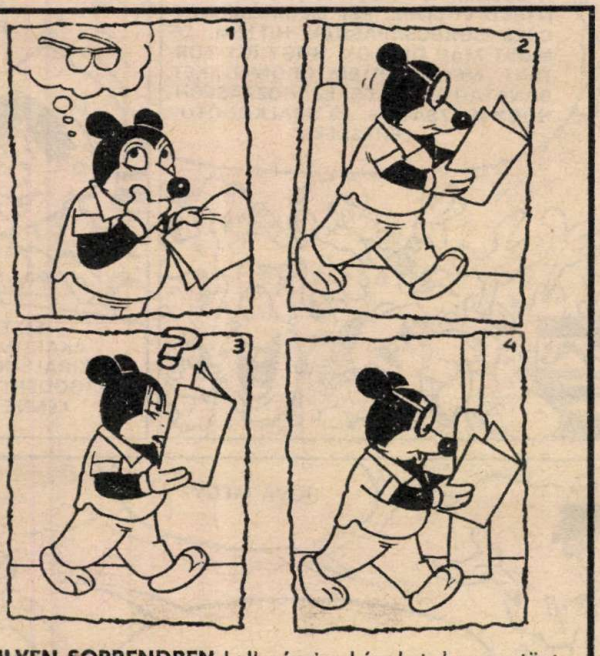

MILYEN SORRENDBEN kell nézni a képeket, hogy a történet érthető legyen?

RENDHAGYÓ KAKUKKTOJÁS. A felsorolt szavak közül az egyik valamiben eltér a többitől. Igen ám, de a többi kilencnek van valami közös jellemzője is. Vajon mi a közös a kilenc szóban, s melyik a kakukktojás?

NYERTESEK: A 87/15. számunk rejtvényeink megfejtéséért jutalmat kapnak: András Szabolcs, Soltvadkert; Baksa Raymond, Kecskemét; Bojtos Melinda, Nagykőrös; Bor Veronika, Besnyő; Brenner Renáta, Jászfényszaru; Dávid Dorottya, Paks; Falussy Lilla, Lengyeltóti; Hidasi Bernadett Csolnok; Majkó Eurydiké, Vácharaszti; Hidasi Hermina, Klárafalva; Pásztor Noémi, Mende; Seres Viktória, Püspökladány; Szabadi Melinda, Kisláng; Szabó Brigitta, Kaposszekcső; Sziffer Noémi, Várpalota; Tóti Csilla, Kecskemét; Tóth Franciska, Görgeteg; Varga Bernadett, Ipolyvölgye; Varga Henriett, Nyúl; Varga Viktor Füzesgyarmat. A nyereményeket postán küldjük el.

Képrejtvény

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

178.

MÉG NAGYOBB IRAMBAN, MINT AHOGY A CSODÁLATOS SZŐNYEG REPÜLNI TUD.

179.

A MENEKÜLŐ MÁR-MÁR EGÉRUTAT IS NYER. SZERENCSÉRE MÉG MARADT ABUNAK OLYAN NYÍLVESSZŐJE, AMELY, HA JÓ SZÁNDÉKÚ EMBER LÖVI KI GONOSZRA, NEM TÉVESZTI EL A CÉLT.

180.

HALLJÁTOK SZAVAM, BAGDAD LAKÓI! HOSSZÚ IDŐT TÖLTÖTTEM KÖZTETEK, A SZEGÉNYEK KÖZT IS A LEGSZEGÉNYEBB VOLTAM. EZT ÉN BALSZERENCSÉS SORSCSAPÁSNAK HITTEM, DE MOST MÁR ÖRÜLÖK, HOGY ÍGY TÖRTÉNT. MEGISMERTEM ÖRÖMEITEKET, BÁNATAITOKAT, ÉS EZ HOZZÁSEGÍT, HOGY IGAZSÁGOS, JÓ URALKODÓTOK LEHESSEK.

181.

NEKED KÖSZÖNHETÜNK MINDENT, ABU! MEGMENEKÜLÉSÜNKET, AZT, HOGY EGY PÁR LEHET BELŐLÜNK! VELÜNK FOGSZ ÉLNI A PALOTÁBAN, BAGDAD LEGKIVÁLÓBB BÖLCSEI FOGNAK A TUDOMÁNYOKRA OKTATNI, S HA FELNŐSZ, MEGTESZLEK NAGYVEZÍREMMÉ!

ÉN ÉDES CIMBORÁM... AKAROM MONDANI: FELSÉGES KIRÁLYOM, HÁLÁS VAGYOK JÓSÁGODÉRT, DE TÚL SZŰK KALICKA LENNE NEKEM A PALOTÁD!

182.

HOVÁ MÉGY?

TE ELNYERTED AZT, AMI UTÁN SÓVÁROGTÁL! ÉN IS MEGYEK A MAGAM VÁGYAI UTÁN! ÚJ UTAKRA, ÚJ KALANDOKRA!

VÉGE

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyen munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK · BUDAPEST · PATEX

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig. 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A **Budapesti Elektromos Művek** az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. **Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.**

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. **A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év.** A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyeszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak, a vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A III. éves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyeszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. — 1065.
Telefon: 126-011.

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEK · ELMŰ

FIATAL LÁNYOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK

az Újpesti Gyapjúszövőgyárba az 1987. szeptember 1-én induló tanévre, fonó-szövő szakma megszerzése céljából. Utólagos jelentkezést 1987. szeptember 15-ig elfogadunk.

Felvételi követelmény: a 14. életév betöltése, általános iskolai végzettség.

Tanulmányi idő: 3 év.

Az I. osztály I. félévében a tanulmányi ösztöndíj egységesen 170 Ft.

A II. félévtől – tanulmányi eredménytől és osztálytól függően: 50–900 Ft.

Társadalmi ösztöndíj havonta: 800 Ft.

Tanulmányi pótlék a tanulmányi eredménytől függően 80–400 Ft.

Kiegészítés havonta: 200 Ft.

Jövedelempótlék havonta: 240 Ft.

A III. osztályban 100%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás: 1000–1500 Ft.

Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, étkezést, iskola- és munkaköpenyt, tanszereket biztosítunk.

Havonta egyszer hazautazási költséget térítünk.

A tanulók a teljes ellátásért napi 4 Ft-ot fizetnek.

A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet:
Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály, Budapest IV., Berni u. 1. – 1045.

BOMBÁZÓK ÉS

„Bombázók", vagyis a közönséget bődületes ütésekkel elkáprázta tó nagymenők és „szelíd röptézők", vagyis a nagyok nyomába eredő kicsik – a teniszpályákon. Szó esik a sportág történetéről, Bum-Bum Beckerről, egy 12 éves „egyetemistáról", érdekességekről és egy mindentudó telefonszámról

A sportág történetírói szerint a tenisz elődje az ősi Rómában űzött TRIGON nevű labdajáték volt. Ezt hárman játszották, és a játékosok háromszög alakban helyezkedtek el. Rómából Párizsba vezetett ennek a furcsa játéknak az útja, melynek során annak idején nyitott tenyérrel, puszta kézzel ütötték a labdát. Előbb csak egy középső vonallal különítették el a játéktereket, később kötéllel, majd hálóval. Utóbb falakat is emeltek köré, s így megszülettek a történelemből is ismert labdaházak. A mai értelemben vett tenisz igazi „üknagypapája" a XV. század végére alakult ki. A kesztyű, a hálóval borított kesztyű, majd a pergamennel borított faütő után jutottak el a dróttal, majd bélhúrokkal rugalmassá tett teniszütőhöz. A játék innen Angliába került, ahol ugyancsak nagy népszerűségnek örvendett, különösen azután, hogy kitalálták a gyepen játszható változatát. Történelmi jelentőségű dátum 1877. július 9-e. Ezen a napon tartották Wimbledonban az első brit bajnoki tornát, amelyet mindmáig a sportág nem hivatalos világbajnokságának tekintenek. Magyarországi elterjesztője Széchenyi István volt a XIX. század közepén. Legnevesebb játékosaink: Kehrling Béla, Asbóth József, Körmöczy Zsuzsa, Gulyás István, Taróczy Balázs és jelenleg Temesvári Andrea.

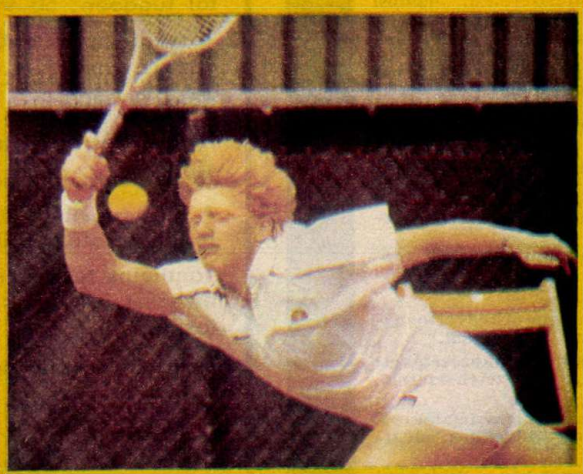

BUM-BUM BECKER

„Egy fiú, aki még túl fiatal ahhoz, hogy jogosítvánnyal rendelkezzék, Wimbledon történetének új fejezetét írta." Ezekkel a szavakkal köszöntötte a 17 éves Boris Becker wimbledoni győzelmét a Berlingske Tidende című nyugatnémet lap. Valóban, a vörös hajú srác azon a bizonyos 1985-ös versenyen felforgatta a teniszvilágot. Szívós győzniakarásával, elsöprő támadásaival, bombaerős adogatásaival, ismert rutinos nagyágyúkat kényszerített térdre. El is nevezték „Bum-bum Becker"-nek és emberfeletti akarásával példátlan népszerűségre tett szert. Az NSZK-ban ő lett az év embere, wimbledoni győzelmét követően 4 nap alatt 20 ezer (!) „Puma-Becker" típusú teniszütőt adtak el az NSZK sportszerboltjaiban. S hogy sikere nem volt véletlen, azt számtalanszor bebizonyította azóta is, többek között a következő évi 1986-os wimbledoni versenyen.

Persze, amilyen hirtelen robbant be az élvonalba, olyan hosszú ideig készült rá. Hároméves korában adták a kezébe a teniszütőt, nyolcesztendősen már a 16 ezer lakosú kisváros Leimen csapatának „felnőtt" játékosa volt. Edzői alaposan kihasználták, hogy életét a teniszre tette fel, nemegyszer úgy megdolgoztatták, hogy az edzés végén elájult. 19 éves korában már szinte tökéletes játékossá vált. Gyors lett, erős és ravasz. Mi több, még a pénz sem érdekli igazán. „Ne kérdezzék, hogy mennyit keresek – mondta egyszer az újságíróknak –, csak az újságokból értesülök róla." Az idei év kicsit zötyögősebben indult: edzőváltás, egy lángoló szerelem, váratlan vereségek. De hát Wimbledon még hátra van, és Becker, mint tudjuk, él-hal (olykor elájul) a győzelemért . . .

RÖPTÉZŐK

A 12 ÉVES „EGYETEMISTA"

Földényi Annamária, a Budapesti Honvéd 12 esztendős reménysége nincs könnyű helyzetben. Kiemekedő játéktudása alapján már eredményeket várnak tőle, és ez a felelősség gyakran borzasztóan nagy teherré válhat... Annamária a 12 évesek, a 14 évesek és a 16 évesek korosztályában is ranglistaelső! A 18 esztendősök között „csak" harmadik... Nemrég érkezett haza a világ legjobb és legszigorúbb tenisziskolájából, melyet a tenisz „mini egyetemének" is neveznek. Az egyesült államokbeli Nick Bollettieri Tennis Academy hallgatója volt 83 napig. Bollettieri 15 edzője a központban lévő 32 pályán csak olyanokkal foglalkozik (hatalmas összegekért, s csak az Annamáriáéhoz hasonló kivételes esetekben ingyen...), akiknek a világ élvonalába vezethet az útja. Annamária szerint a saját játékában a tenyeresen és a leütéseken van a legtöbb javítanivaló. Lesz rá alkalma: Bollettieri 9 hónapos ösztöndíjat ajánlott fel neki!...

TENISZ-MAZSOLÁK

A legkülönösebb akadály miatt 1971-ben, az NSZK nemzetközi bajnokságán szakítottak félbe mérkőzést. Több millió méhből álló raj csapott le a pályára, elsősorban a játékosokra. A helyi méhészek és tűzoltók két és fél órán keresztül viaskodtak az apró állatokkal, s csak ezután lehetett folytatni a találkozót.

*

A leghosszabb teniszmérkőzést egy Reno nevű nevadai városkában játszották. Chris Long és Mark Humes 120 órán át püfölte a labdákat, a játékosok csak annyi időre álltak meg, amíg ettek, vagy azt a bizonyos helyiséget meglátogatták.

*

A leghosszabb labdamenet két svél fiatal nevéhez fűződik. 1983-ban Richard Gilhord és Anders Rydelius egyetlen labdamenete 6 óra 55 perc és 14 másodpercig tartott, 11 205-ször ütöttek a labdába, melyről a filc teljesen lekopott, és a két fiú a végén már csaknem a nyers gumit püfölte.

*

Egy kedves bohém, aki saját bevallása szerint csak hébe-hóba edz: Miroslav Mecir. A csehszlovák teniszező a közelmúltban McEnroe-t és Lendlt is legyőzte.

Új csillag született?

*

(Ezekre az érdekességekre Oltványi Tamás: Milliós játék című, a teniszről szóló könyvében bukkantunk, amelyet minden teniszkedvelőnek ajánlunk!)

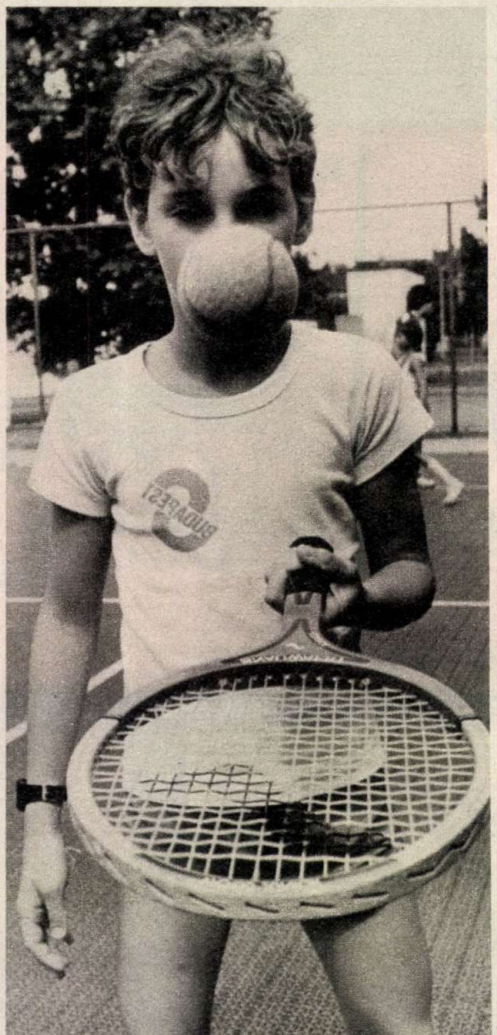

HA KEDVET KAPTÁL, PRÓBÁLKOZZ! Szándékosan nem azt írtuk, hogy jelentkezz, hiszen ebben a sportágban már egészen kicsi korban ajánlatos elmélyedni. Mindenesetre próbálkozni lehet, hiszen a különböző sportkörök szakosztályai mellett egyre több gmk is szervez teniszoktatást kezdőknek. Erről és az egyre ritkábban található nyitott pályákról **Boros József ad felvilágosítást a 887–680-as telefonszámon.**

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: HORVÁTH MIHÁLY

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

87.0699
Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Ki a levegőre!

FÖLDES JÁNOS RAJZAI

FÖLÖSLEGES KILÓK

SZEM ELŐTT A GYEREK

ÁLLÍTHATÓ FOTEL

MINDIG TORNÁZOM

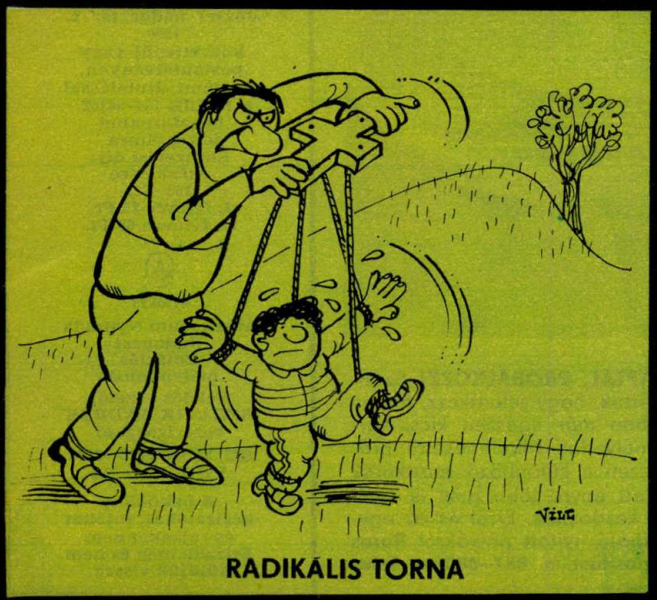

RADIKÁLIS TORNA

KÉNYEZTETÉS

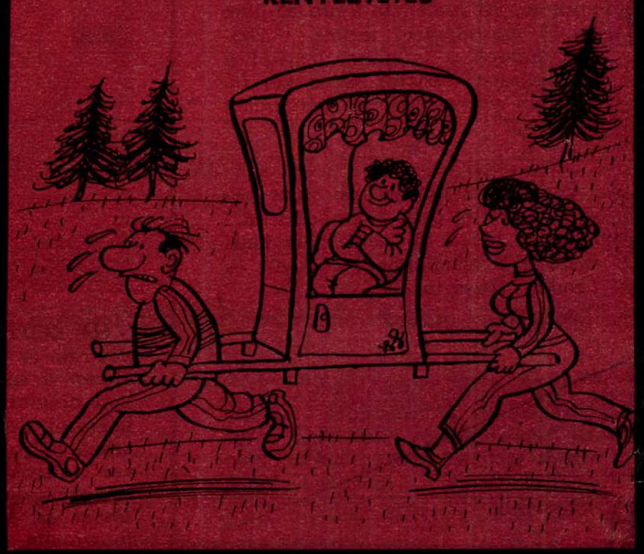

VERSENYEZZ A VASGYŰRŰVEL!

Pályázat a 30. oldalon

87/18
XLII. ÉVF. • 1987. MÁJUS 21. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

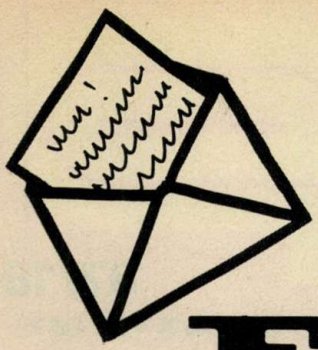

NYÍLT LEVÉL A CSEPEL SERDÜLŐ II. IFJÚ LABDARÚGÓIHOZ

FIÚK!

A történetet ismeritek. Először én nem értettelek titeket, azután ti nem értettek engem végül fellélegeztünk. Ez így persze zavaros, az olvasó számára érthetetlen. Megpróbálom hát pontosabban. Amikor meghallottam a hírt, hogy ötezer forintot fizettetek be a Sportsegély-akció javára, egy kicsit mérges lettem. Azt gondoltam ugyanis, hogy ez nem a ti dolgotok. Nektek kell a pénz fagyira, kirándulásra, egy jó focicsukára, egy diszkóbelépőre és még ki tudja mi mindenre. Az efféle akció maradjon csak meg a felnőtteknek! Persze, ha mondjuk, valami apró munkával lehetett volna hozzájárulni az ÜGY-höz, bizonyára nagyon hiányoztatok volna.

Aztán megkerestelek titeket, elmondtam az aggályaimat, és akkor meg ti nem értettétek, hogy miről is van szó. Emlékszem: zavart helyzet volt. Ott ültünk az öltözőben, én elszántan magyaráztam nektek a fentieket, mire Soós Robi elmondta, hogy szerintetek ez azért jó dolog, mert még ti is szerezhettek olyan sérülést, ami derékba töri sportolói pályafutásotokat, és akkor akár ti is részesülhettek a pénzből. „Önzőek vagytok tehát" mondtam én, és ti megint nem értettétek, és egyre csak bizonygattátok, hogy ti egy osztályba jártok, egy csapatban fociztok, közösen jártok kirándulni, megünneplitek egymás névnapját, szüleitek jó barátságban vannak, szóval amolyan nagy család vagytok. És ekkor kezdett felnyílni a szemem, ekkor gondoltam először arra, hogy ti egymáson is segítetek, ha arról van szó. És, hogy valóban tudjátok, mi a SPORTSZERŰSÉG, arra ékes bizonyítékot mondott az edzőtök, Lozsi Károly. Elmesélte, hogy negyedik éve fociztok együtt, s a csaknem 120 meccseteken senkit sem kellett közületek kiállítania a bírónak, sárga lapot is csak hármat kaptatok! S a pénz? Közösen gyűjtöttétek apró, focimedálos nyakláncokra, hogy ez év végén azonos emléketek legyen a közösen eltöltött évekről. De a Sportsegély-akció hallatára azonnal lemondtatok róla. Már tudom miért.

Azt hiszem, lőttem egy öngólt. Bocsánat.

Trencsényi Zoltán

A MI UTCÁNK

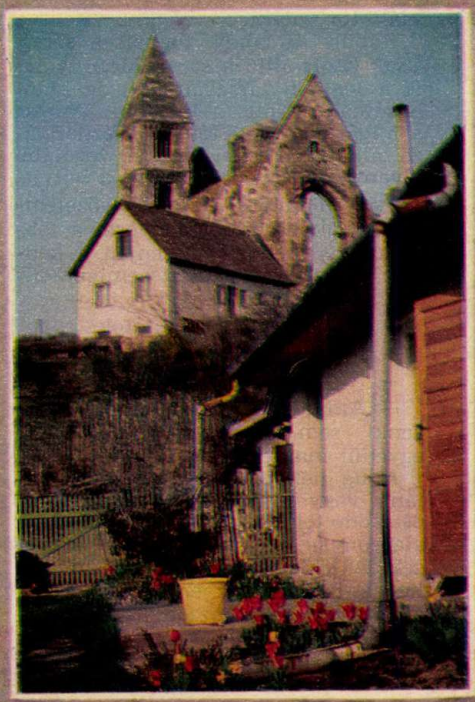

Zsámbék ékszere az ősi utca, amelyet egykor Rácvárosnak, most a hazáért, a szabadságért életüket áldozó hősökért, Mártírok útjának neveznek.

A Nyakas-hegy lankáin kapaszkodik fölfelé. Tágas portákból, ezer színű virágoskertekből, és 27 lakóházból áll. Épületei között olyan is található, mint Csinger Sándoréké, amelyik több mint másfélszáz éve küszködik a viharral, homlokzatán dátum tanúsítja, hogy 1834-ben épült. A hegy oldaláról lezúduló hólé, eső patakká formálta az utca közepét. S mert a meder időnként vízzel telik meg, a két házsor lakói csöppnyi fahídon járnak át egymáshoz, amit „szomszédolónak" becéznek.

Akik az utcát megtervezték, nagyon szerethették a gyerekeket, hiszen minden ház előtt grundnyi területet hagytak.

Dugó egy kutya. A legkorcsabb fajták közül való, de amitóta a Novákovics testvérekhez került, okossága vetekszik a német juhászéval. Gazdái szavára odaül az autó kormánykerekéhez is. Reggelenként, ha iskolába indulnak, mellékjük szegődik, az utca végéig kíséri őket. S egy óra felé elébük megy, figyeli, hogy jönnek-e már. Dugó Novákovicsék tulajdona, de minden utcabeli játszótársa.

A levegő is más!

— Mióta laktok Zsámbékon? — kérdeztem Novákovics Mónikától, aki készséggel vállalta, hogy bemutatja utcájukat.

— Három éve költöztünk ide Budapestről. De nekem úgy tűnik, mintha itt születtem volna. A mi utcánk nagyon szép. A levegő is más, mint Pesten.

— Rajtad kívül hány gyerek lakik az utcában?

— Huszonhat. Antaliék vannak a legtöbben. Tímea velem egykorú, hetedikbe jár. Brigitta első osztályos, Nikolett óvodás, Katika bölcsődés, Andriska pedig pólyásbaba. Ő most a kedvencünk. Ha testvérei kihozzák, felváltva tologatjuk a kocsijában.

— Mutasd be a testvéreidet is.

— Zoli negyedikes, Jóska pedig harmadikos.

— Reggel ki a legfrissebb?

— Nálunk?

— Az utcában.

— Az attól függ. Úttörőboltunk van az iskolában. Eladóként hetenként kétszer kerül rám a sor, s ilyenkor már hatkor talpon vagyok. Háromnegyed hétkor indulok, hogy hétre kinyissak. Csörgő Zoli azonban hétkor mindennap úton van. Ő gimibe jár.

— Ma rövidnapos lehettél, ha ilyen korán itthon vagy.

— Nem is mentem iskolába. A múlt hétvégén kirándulni voltunk, s futkározás közben olyan szerencsétlenül buktam, hogy elvesztettem az eszméletemet. A doktor bácsi kisebb agyrázkódást állapított meg, és azonnal ágyba parancsolt. Már jobban érzem magam, anyukámmal együtt tettem fel főni a bablevest.

A füstölt kolbász illata nem ismer határt, megérezte Jóska is, aki iskolából tart hazafelé. Erősebben taposta a pedált, hogy felfelé haladva is fokozza a sebességet. A sietség azonban nem akadályozta meg abban, hogy leszálljon kerékpárjáról, s Tóth Juli postás édesanyjától átvegyen egy újságot, amit idős szomszédjuknak mindennap ő visz el.

— Szia, Dugó! — köszöntötte kutyáját, az pedig farkát csóválva máris ott sündörgött körülötte.

Látogató Mónikánál

Újabb kerékpáros fiú tűnt fel az utcában.

— Hermán Attila a szomszéd faluban lakik, de a mi osztályunkba jár. Amióta beteg vagyok, mindennap meglátogat. Hozza a leckét, velem tanul, nehogy lemaradjak. Hamarosan jön a másik osztálytársam, Marádics Zoli is.

— Az utcabeliek is meglátogattak?

— Ha valakinek volt egy kis szabadideje, ott ült az ágyam mellett.

A Tapuska testvérek, meg Tóth Juli állandó játszótársaim. Amikor valamelyikünk egy kis finomsághoz jut, máris fut a másikhoz.

Móni mielőtt elvonult tanulni Attilával, bemutatta a hetedikes Tapuska Zsoltot és húgát, Ágit, aki még csak negyedikbe jár, de magasságban utolérte bátyját. Zsolt ebéd után bevásárolni volt a közértben, első útja azonban Novákovicsékhoz vezetett. Zsoltot „nagy Ho-ho-ho-horgász"-nak titulálják. Nem csúfolódásból, inkább tiszteletből, hiszen Gyermelyen másfél méter hosszú óriás-busát fogott.

— Kegyetlenül megizzasztott, s ha nincs a közelben apu, talán partra sem tudtam volna húzni — mesélte.

Novákovicséknál azért is szeret lenni, mert ott mindig történik valami. Móni édesapjának van egy teherautója is, gyakran elviszi a gyerekeket furikázni. A mama pedig nyúlfarmot létesített, és a nyulászat ugyancsak érdekli a hetedikes fiút.

Ki lesz a király?

Délután, úgy négy óra felé benépesül az utca. Ilyenkor már a tanulással is végeznek a gyerekek, s mehetnek játszani. A nagyobb fiúk a romtemplom tér felé, vagy a Nyakas-hegy alá indulnak, ahol egymást érik a futballozásra alkalmas tisztások.

Mónikáék grundján is akadnak jó néhányan. Vannak, akik fogócskáznak, néhányan pedig kidobósdit játszanak. Azért folyik a küzdelem, hogy eldöntsék, ki legyen a nap királya.

— Egy... kettő... három.. állj! kiáltotta valaki.

Röpült a labda, fogyott a sereg. Csak Zsolt állta a sarat. Móni ismeri a legtöbb társasjátékot, de kidobósdiban Zsolt a legjobb. Persze, a húgát sem kell félteni. Kézilabdázó alkat, erőseket dob, és legalább olyan pontosan céloz, mint a bátyja.

Zsolt időnként a biztos győzelemről is lemond. Hagyja nyerni a többieket is, nehogy elmenjen a kedvük. De a királyi címet nemigen engedi veszélyeztetni.

— Veszekedni is szoktatok?

— Néha — válaszolta Ági.

— A játék miatt?

— Amiatt is. De a haragot sokáig senki sem tartja, mert nem akar egyedül maradni.

Amíg néhány faluban magas palánk, vagy kőfal állja útját a kíváncsiskodó tekinteteknek, Rácvárosban alacsonyak és átlátszóak a kerítések. A kiskapukon nemcsak ki-, de be is hajolhat az ember, hogy beszélgessen, barátkozzon.

Faragó György
Fotó: Tóth András

A MI UTCÁNK

MICSODA BULI!

A dolog akkor történt, amikor éppen elhelyezkedtem a fotelban. Lábamat az asztalon pihentettem, hátamat nekivetettem a támlának, és emlékezetem szerint minden készen állt arra, hogy húsz percre átadjam magam a gondtalan pihenésnek. Meg akartam nézni a Tenkes kapitányát. Ez pénteki napon történt, onnan tudom, mert számon tartom a vetítések idejét. Nem egészen illő dolog az ilyesmit bevallani, de hát nekem — gyerekfejjel — ez a film volt első televíziós élményem. S máig nagyobb élvezetet nyújt, mint — kövezzetek meg! — Bruce Lee összes karate-figurája. Ráadásul ez a rész arról szólt...

Nem tudhattam meg, hogy miről, mert csöngettek. Ismerős arcú lány állt az ajtóban, zavartan köszönt csókolomot. Az édeskés és semmitmodó köszönés fokozta zavarát. Mi több, engem is elbizonytalanított. Micsoda hülyeség, hogy nincs olyan szavunk, amitől nem kellene a gyerekeknek lesunyni a tekintetüket egy felnőtt előtt! Hogy zavarát leplezze, a lány gyors magyarázkodásba fogott. Aminek a lényege: tizennégyen házibulit akarnak rendezni, s erre az én lakásomat szemelték ki. Nem az a téma, amiről fél lábbal a küszöbön kell beszélgetnünk. Beinvitáltam a lányt, és lemondtam a Tenkes kapitányáról.

— Tehát, házibuliról van szó — ismételtem meg, inkább csak időhúzásból. Mert közben az agyam zakatolt. Mit is csinál az ember ebben a helyzetben? Felnőtt vendéget nyilván kávéval kínálnék, már csak az első percek zavarának föloldására is. De egy tizenévest? Mivel illik kínálni egy tizenévest?

— Á, nem is igazi házibuliról lenne szó. Inkább csak arról, hogy csak úgy összejönnénk. Tetszik tudni, barátok vagyunk, de nagyon rendesek. Ki is takarítanánk!

Rögtön tudtam: persze, hogy házibuliról van szó. Arra még én is emlékszem, hogy ahol összejön tizennégy tizenéves (fiúk és lányok vegyesen), és zenét hallgatnak, az bizony nem más. Még ha kitakarítanak is. De hát egymást kóstolgató beszélgetésünk játékszabályában az is benne volt: hagyom, hogy a lány „szórja a rizsát".

— És ezt hogy gondoljátok?

— Ó, nagyon egyszerűen. Mi mindent kigondoltunk már. Följönnénk hat körül. Hoznánk a magnót, meg az üdítőt, meg a szendvicseket. Igazán nem lenne semmire szükségünk. Maradnánk tízig-féltizenegyig. De utána tényleg kitakarítanánk!

— Ezt már hallottam. És ez természetes is lenne. De mit szólnának a szülők?

— Mihez mit szólnának? — kérdezte a lány.

— Hát a bulihoz. Meg hogy nálam... — olyan zavaros voltam magam is, mintha én magam akarnék bulit szervezni, valami furfangos módon. Merthogy a dolog mögött mindenképp furfangot sejtettem.

— Ó, a szülők!... Azok persze, nem tudnák.

— Hogyhogy nem?

— Egészen egyszerűen. Az úgy van, hogy tizennégyünknek operabérlete van. Aznap meg éppen előadás lesz. Mindenki kiöltözik, és eljön otthonról.

— Szeretitek az operát?

— Egy fenét. Utáljuk.

Ha felnőttel beszélgetek, bizonyára elérkezettnek látom a pillanatot, hogy fölálljak, kávét töltsek. Megkérdezzem, cukor nélkül kéri, vagy cukorral. S bizonyára váltunk néhány szót az édesítőszerek káráról. De mivel lehet elterelni egy tizenéves figyelő, éber tekintetét? Hallgattunk egy sort. Aztán én óvatoskodtam tovább.

— Kockázatos dolog.

— Nehogy azt tessék hinni! Voltunk már operában, miért gondolnának most másra? És egyikünk sem szólja el magát.

— A hazugságra értem. Az mindig kockázatos.

— De hát ez nem is hazugság! Együtt leszünk, nem igaz? Mind a tizennégyen, nem? Legföljebb nem látjuk a Fideliót, vagy mit.

— Nem lehetne a szülőkkel együtt megbeszélni a dolgot? Tudnák, hogy nálam vagytok. Bármikor átjöhetnének. Akkor biztosan nem lenne kifogásuk.

— Á, az nem lenne jó. Nem is tetszik elhinni, milyenek! Mindenről akarnak tudni! Meg minek tizenévesen este bulizni, amikor ott az egész nap... Ilyeneket mondanak.

— De hát tényleg ott az egész nap.

— De nappal bulizni? Annyi örömünk nem lehet, hogy kedvünkre együtt legyünk? Hát mik vagyunk mi, gyerekek?!

A kérdés mintha az arcomon csattant volna. Csattantam magam is, nem gondolva arra, hogy egy tizenéves önérzete mennyire sérthető.

— Mi mások lennétek? Hány éves vagy? Tizenhárom? Hát hogyne lennél gyerek?!

Láttam, a lánynál egy életre eljátszottam a hitelemet. Azt hiszem, eddigi találkozásunk alapján nem „igazi felnőttnek" gondolt. Ezért is lehetett nagyobb bizalommal hozzám. Azért menteni próbáltam a helyzetet.

— Annyi mindent lehet tizenévesen csinálni az életben! Kirándulni,